

Naukeurig verhaal van het succes der medicynen van Juffrou Joanna Stephens tegen den steen in de blaas, uit eige ondervinding beschreven ... / Waar by gevoegt is de Acte van het Parlement van Groot-Brittanje; tot het geven van een belooning aan Juffrou Stephens. Gelyk mede de authentike ontdekking van die medicynen, door haar opgegeven. Alles uit het Engelsch vertaald.

Contributors

Kirkpatrick, James, 1743-1781
Stephens, Joanna
Great Britain. Parliament

Publication/Creation

Amsterdam : J. Loveringh, 1739.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/c5gdpc3m>

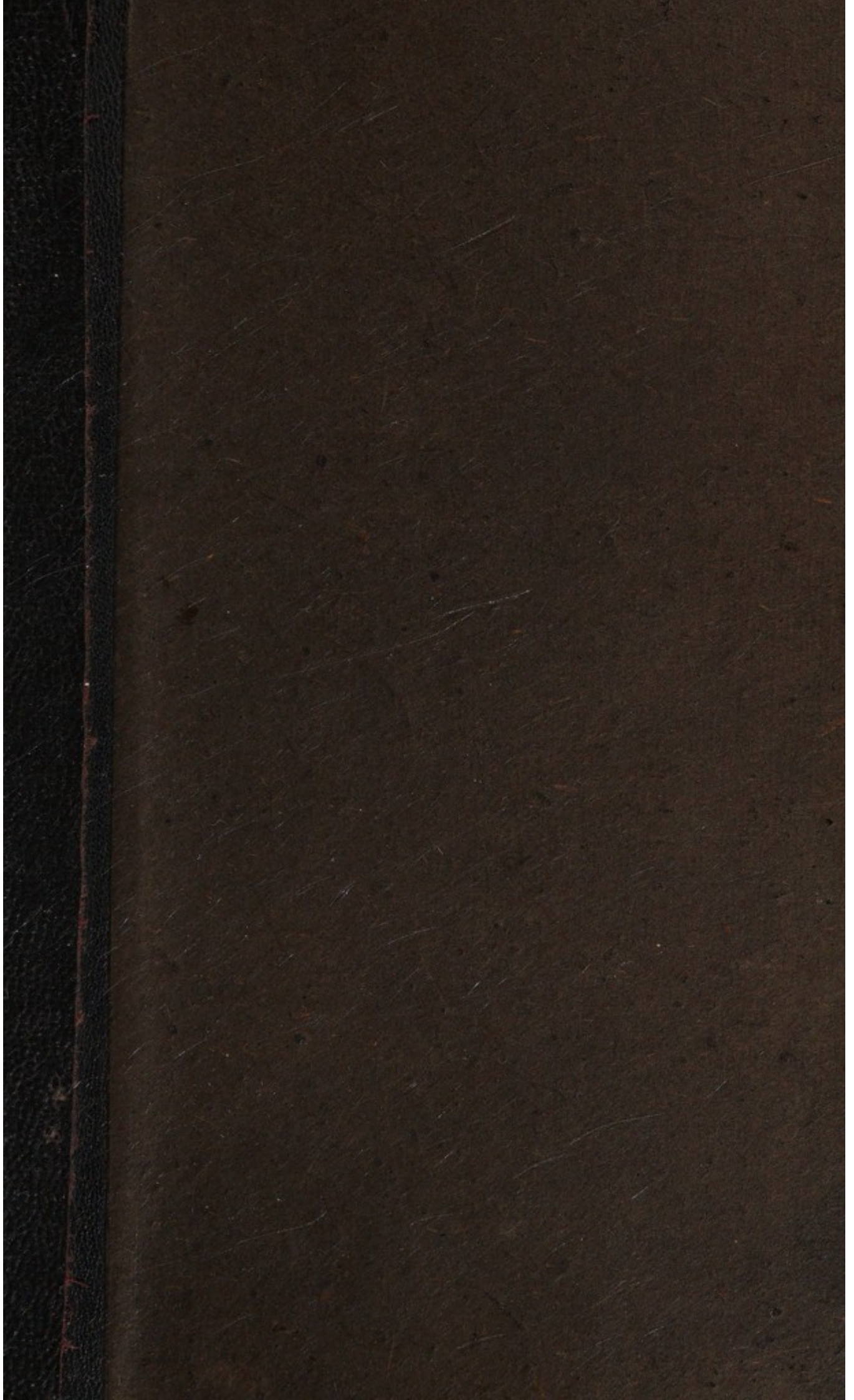
License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

**wellcome
collection**

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

H. XLVII. P 31244/A
18/k 18

644

h.32

Gen. M. 6252

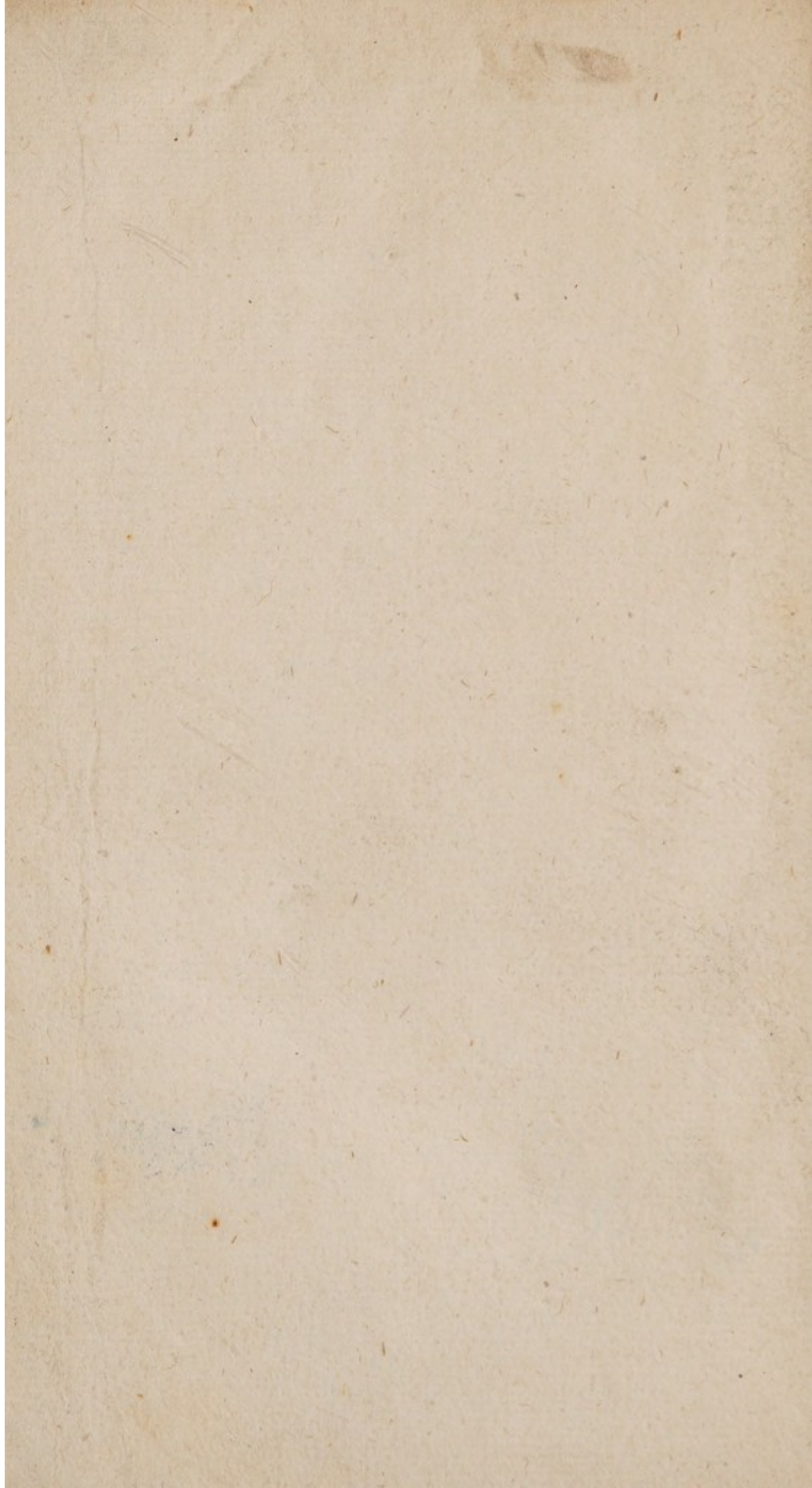

25045

Hodgson
23/6/10

25045

NAAUKEURIG VERHAAL

Van het SUCCES der

MEDICYNEN

VAN JUFFROU

JOANNA STEPHENS

Tegen den STEEN in de BLAAS,

Uit eige ondervinding beschreven
door den Heer

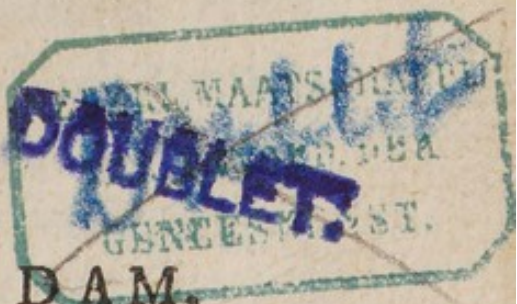
JAKOB KIRKPATRICK,

Doktor in de Godgeleerdheid
en Medicynen.

Waar by gevoegt is de *Acte van bet Parlement van Groot-Brittanje*; tot het geven van een belooning aan *Juffrou Stephens*.

Gelyk mede de *Authentike ontdekking van die Medicynen*, door haar opgegeven.

Alles uit bet Engelsch vertaald.

TE AMSTERDAM,

By JAKOBUS LOVERINGH 1739.

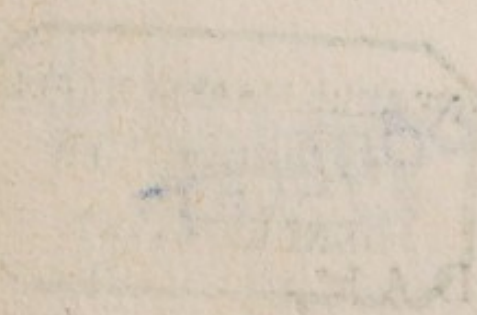

IN AUKLUND VERFAAL
Voor de
MEDICYNEN
VAN JUTKOD
JOANNA STEPHENS

In de onderzochte
door den Heer

JAKOBUS PATRIEK
Lector in de Geneeskunde
in Amsterdam.

Waar by gevoord is de
aan de Geneeskunde
in Amsterdam
de Geneeskunde
de Geneeskunde
de Geneeskunde

OPDRAGT,

AAN DE HEEREN

PREZIDENT EN LEDEN

Van het KONINGLYK GENOOD-
SCHAP der GENEESMEESTEREN
te DUBLIN.

MYNE HEEREN,

Sommige der grootste Mee-
sters in de Geneeskunde,
hebben de mogelykheid
beweezen der ontbinding
van den Steen in de blaas, zonder
dat de vaste en vloeibaare deelen des
menschelyken ligchaams daar door
eenig nadeel lyden. Op deezen
grond hebben mannen van verstand
lang gezocht om een krachtig en
heilzaam middel uit te vinden, 't
welk dat einde mogt bereiken: of
de Medicynen van Juffrou STE-
PHENS, zulks met de daad kunnen
te wege brengen, is tegenwoordig
de stoffe van publieke overweeing
geworden. Ze zyn door veelen met

*

2.

zeer

zeer goeden uitflag gebruikt, waarvan ik, door den goddelyken zegen, een merkwaerdig voorbeeld ben.

De dankbaarheid aan den Almagtigen God, verpligt my zynen Heiligen Naam den schuldigen lof daar voor toe te brengen, en aan Hem de eere te geven van de uitmuntende verlossing waarmede Hy my verwaardigd heeft te begunstigen: *want hy doet smerte aan, en hy verbint: hy doorwont, en zyne handen heelen.* Het wel besteeden van die groote goedertierenheid vereischt, dat ik ze zo veel ten gemeenen nutte dienende maake als my mogelyk is, door mynen mede Lyderen, die door de byna onlydelyke pynen van den steen gefolterd worden, de middelen aan te wyzen en aan te pryzen die tot myne herstelling gediend hebben; hun van herte dezelfde gelukkige uitkomst toewenshende: waaraan ik niet zeer twyfele, zo de Lyder een goed gestel heeft;

heeft ; zo hy de Medicynen met eene aanhoudende regelmatigheid en goede bestiering gebruikt ; en zo de Steen niet van eene buitengewoone onvermurwbaare hardheid is.

Deze redenen, behalven dat ik Juffrou STEPHENS het regt moet doen dat haar toekomt, hebben my als genoodzaakt de volgende bladen uit te geeven: en op dat ik te beter het goede einde, dat ik my hebbe voorgesteld zoude bereiken; geeve ik my de eere dezelve aan Uw. E. E. op te dragen, als de beste en bekwaamste Regters van het Koninkryk, in alle zaaken die de geneeskunde betreffen. Het regt tot dezen tytel steund niet op Uw. E. E. gezag in het Genootschap, maar op de kennis in alle de deelen der geneeskundige wetenschappen, waar door Uw. E. E. zoo zeer uitmuntten; daar door met eene staande houdende de door Verdiensten verkreege waerdigheid, van Leden

eenes zoo geleerden Ligchaams.

Ik brenge Uw. E. E. voor het oog gewigtige zaaken, welke Uwe oplettendheid zullen verdienen; en waarover een naaukeurig en onzijdig onderzoek zal gedaan worden, eer dat Uw. E. E. Haar oordeel voor of tegen de Medicynen van Juffrou STEPHENS zullen uitspreken. Zo dat oordeel tegen dezelve is, zullen voor het toekomende de vrugteloze en verderflyke poogingen worden voorgekomen, en zulke die misleid zyn geworden de oogen geopend. Zo het voor de Medicynen is, gelyk ik vertrou dat het zyn zal, zullen de gelukkige gevolgen daarvan zyn: dat uwe Patienten, met steen of graveel gekweld, dezelve zullen gebruiken onder het opzigt van bekwame geneesmeesters; het waereldkundig maaken derzelve, volgens uw belang; en Uw. E. E. poogingen, om volgens den gewoonen yver die uw dryft, de edele Geneeskunst,

kunst, door dat middel tot hooger trap van volmaaktheid te brengen. Juffrou STEPHENS, die de eerste uitvindster niet is, heeft zelve die Medicynen zeer veel verbeterd; dit zo zynde, wat zullen ze niet kragtig verbeterd worden, als het geheim eens ontdekt, en in handen is van zulke groote Meesters, als Uw E. E. zyn? Welke groote voordeelen hebben we niet te wagten, als de geleerde Genees- en Heelmeeesters van geheel Europa hun best zullen doen, om ze beknopter en vaerdiger in haare werking te maken; en ze mogelijk te gebruiken ter geneezing van andere diep gewortelde kwaalen dan die van den Steen en Gra-veel? Dan zullen de Armen, die ze tot den tegenwoordigen prys niet bekomen kunnen, zig verblyden met de hoope van herstelling tot gezondheid, en hunne weldoenders zegenen. De nakomelingen zullen op de liefdadigheid hunner vooroude-
ren

VIII O P D R A G T.

ren roem dragen: de Britsche naam zal in de laater eeuwen in eere zyn, wegens het uitvinden, aanmoedigen, en gemeen maaken, van mid- delen waarover de geheele waereld zig moet verwonderen, en welke geene voorgaande tyden, zederd den grooten Hippocrates, den vader der geneeskunde, tot op den tegenwoordigen dag heeft kunnen uitvinden. Ik hoope dat Uw E. E. volgens haare Edelmoedigheid my zullen ten beste houden de gebreeken, welke Heeren van uwe door- dringenheid in de volgende bladen haast zullen ontdekken, en, dat Uw. E. E. my zullen toestaan dat ik my verschoone met de bekende spreuk, die zelden beter dan in dit geval toepasselyk is: *In magnis voluisse sat est.* Ik ben

Myne HEEREN,

Uwer E. E. onderdaanigste
en gehoorzaamste Dienaar

JAMES KIRKPATRICK.

NAAU-

NAAUKEURIG VERHAAL
VAN HET SUCCES DER
MEDICYNEN
VAN
JUFFROU
STEPHENS.

E orde, die ik my voor-
„ gesteld heb in 't volgend
„ werkje te houden is deze.
„ *Eerst* zal ik voorstellen
„ den staat van myn geval voor het
„ gebruik van de Medicynen.
„ Ten *tweeden* een dag verhaal be-
„ schryven, wat my, gedurende het
„ gebruiken derzelve gebeurd is.
„ Ten *derden*, eenige aanmerkingen
„ over haare werking maken.
„ Ten *vierden*, zulken, die haar ge-
„ bruiken willen, eenige onderrich-
„ tingen daaromtrent geven.”

Het is meer dan zeventien jaaren
dat ik met graveel ben gequeld ge-
weest, waarvan de aanvallen zeer he-
vig waaren, en in alle faizoenen van

2 *Naaukeurig verhaal van het succes*

het jaar zonder onderscheid kwamen. Zelden nogtans heb ik 'er meer dan een in het jaar gehad, en ben zomtyds twee geheele jaaren daarvan bevryd geweest: in 't gemeen waaren ze van een en denzelven aard, verschillende alleen in hevigheid en langduurigheid.

De aanval begon gemeenlyk met pyn in den rug; en voornamelyk in de lendenen, omtrent de nieren, eenige uren toenemende; en als ze op het hevigst was, verzeld met walging en braking, 't welk duurde tot dat de steen of het graveel in de pisleiders gekomen was. Dan veranderde de pyn naarmate dat de graveelstof in de pisleiders van plaats veranderde; zo lang de verstoppende stoffe daarin was, en nog eenigen tyd na datze reeds in de blaas gekomen was, was ik gequeld met eene hevige druppelpis, een geduurige perssing tot wateren, en eene groote hitte in het weinig water dat ik maken kon. Maar zomtyds verdween al de pyn eer dat ik de steen quyt was; waarvan my drie aanmerkelyke gevallen te binnen komen. Eerst was ik, geduurende twee dagen, dat de steen in
de

de blaas was, t'eenemaal verligt, en ik loste den steen zonder eenige pyn: twee dagen daarna loste ik nog een' steen; drie dagen daarna nog een': en, nog in het losfen, nog in den tusfentyd, had ik de minste pyn. De kortste aanval duurde twaalf en de langste meer dan dertig uren. De manier van genezing die ik hield was het gebruik van warme baden, verzagtende klistereen, zeepige balsemde middelen, om de vaten te verflappen en te openen, en dryvende om dat geene af te zetten, dat afgezet kon worden.

In den tusfchen tyd van de toevallen van graveel loste ik dikwyls een groote meenigte grof rood zand zonder eenige pyn. Sedert het jaar 1732, ben ik in myn water een taaije flymerige stof gewaar geworden. Sedert het jaar 1735 heb ik altoos door het ryden de koude pis gehad, welke duurde tot dat rust, en eene nacht vaste slaap, my verligting gaven.

Het laatste overval van graveel dat ik gehad heb was in July 1737: het was het zwaarste en langste dat ik ooit heb gevoeld; het duurde meer dan dertig uren; en, na eenige verzag-

4 *Naaukeurig verhaal van het succes*

ting van pyn voor een' dag, quam het weder met de zelfde hevigheid, en hield my meer dan agtien uren lang op den pynbank, toen ik verlost wierd door de ontlasting van een klein steentje.

Na dien vreezelyken torn ben ik nooit weder gequeld geweest met eenige graveel pyn: maar was nimmer vry van druppelpis, verzeld met andere toevallen, die my deden bekommerd zyn voor den steen in de blaas. Die zig ook openbaarde veertien maanden voor het gebruik der Medicynen van *Juffrou Stephens*. Geduurende dien tyd, waterde ik byna nooit zonder zeer scherpe pyn in het hoofd van de *penis*, welke dikwyls een half uur bybleef: meenigmaal had ik onlydelyke pyn langs de geheele waterlozing, het schaambeen en de bilnaad: meermalen wierd het water in zyn vollen loop opgestopt: dikwyls kon ik het alleen by druppels losfen, met geduurige pynlyke perssing tot watermaken, als mede tot afgang. Na die druppelwyze uitperssing quam het schielyk als uit een spuit, by lepels vol; gevoelende ik telkens tegen de krop van de blaas
als

als een stoot of stuiting van iets.

Zoo lang ik bleef staan na het watermaken vermeerderde de pyn: maar nederzittende in een ruststoel verminderde ze ten eerste: in zwaare pyn ging ik dikwyls te bed en vond dat op den rug te leggen my terstond verligting gaf; als ik my schielyk in 't bed omkeerde voelde ik iets rollen en bewegen in de holte van de blaas, 't welk pyn veroorzaakte.

Alle beweging viel my moeilyk: wandelde ik op de straat, of in myn kamer, moest zulks met veel omzigtigheid en een zeer langzamen tred geschieden; want op de minste ongelyke stap of schielyken drai was het als of ik met een priem gestoken wierd: reed ik in een koets, schoon ik een uur werk had over anderhalve (Engelsche) myl, zo had ik grooté pyn en moest bloed wateren. Meenigmaal was myn water hoog van kleur, en nu en dan eens als koffy. Gelyk ik d'eene tyd gequeld was met opstopping, zo was ik den anderen tyd niet magtig het water op te houden, om dat het zo schielyk quam: egter waarschoude het my altyd, en nooit liep het ongevoelig af. Ik ben

ook veele vliesjes quyt geraakt.

Dit myn geval stelde ik voor aan den schranderen en ervaren Arts Doctor Martin te Dublin, en Mr. Dobbs een kundig Heelmeester en bekend Steensnyder, die my, na te zaamen raad gepleegd te hebben, zeiden van gedachten te zyn, dat ik een' steen in de blaas had: Latende het aan my te verkiezen of ik my wilde te vrede houden alleen met verzagende middelen (*palliatives*) om de quaal zo draaglyk te maken als met haare natuur overeen te brengen is, dan of ik de snyding wilde ondergaan: het zelve oordeelden Geneesheeren en anderen in het noorden van Ierland.

Terwyl ik dit by my zelve overwoog, wierd my door eenen myner vrienden het boekje van Dr. Hartley gezonden, den titel voerende: *Tien gevallen van menschen die de geneesmiddelen tegen den Steen van Juffrou Stephens gebruikt hebben.* De Bisshop van Bath en Wells, de Ed. Hr. Carteret, en de Eerw. Dr. Sykes, welker getuigenissen in dat boekje aangehaald worden, luiden zynde van een bekend karakter, deed my zulks overgaan om die zaak nader t'onder-

zoeken. Ik schreef aan myn vrind te Londen een' wydlopigen brief, behelzende verscheide vragen wegens de werking van de middelen, de toevallen onder het gebruik der zelve, hoe zig daar in te bestieren, en of de getuigenissen egt waaren? verzoekende hem met Juffrou *Stephens* daarover te spreken; en met Dr. Hartley, om de eer te hebben van briefwisseling met hem te onderhouden. Myn vrind schreef my wederom, dat ik gerust kon zyn, dat de ondertekeningen, van de perfoonen die hunne gevallen en genezingen daarmede bevestigen, *Egt waaren*: en ik ontving een' zeer verpligtenden brief van Dr. Hartley, met voldoende antwoord op alle myne vragen, en belofte om de verzogte Briefwisseling te onderhouden. Ik moet dien Heer het regt doen te bekennen, dat by na geen toeval, of iet van eenig belang geduurende het geheele be- loop van de zaak, gebeurd is, of hy heeft het my in zyne brieven voor- speld en goed berigt gegeven hoe my te gedragen, overeenkomstig met de aanwyzingen, die op die toevallen toepasfelyk waaren.

Opdat ik te beter in staat mogt zyn goed narigt van hem te bekomen, befloot ik een zeer naukeurig Dagregister te houden; waar omtrent ik liever al te naukeurig wilde zyn, in 't verhalen van de minste omftandigheden, dan iets zakelyks over flaan. Van tyd tot tyd zond ik hem uittreksels of korte begrippen van myn Dagregister. En Dr. Hartley, 155 gevallen in eene verzameling uitgevende, heeft myn geval daar mede in begrepen, zo als het in myne brieven vervat was. Maar de laafte myner brieven, die hem voor de uitgave dier gevallen ter hand gekomen is, van den twintigften Januari laafstleden zynde, ontbreken 'er aan zyn verhaal drie maanden van 't geen de Lezer hier zal vinden. En geen een geval zo volkomen in druk gebragt zynde als het myne in de volgende bladen; hoop ik dat het nog het minst aanneemelyke zal zyn by de Heeren van de Faculteit, nog het minst nutte voor de Lyders, die natuurlyker wyze begeerig zyn, alle de toevallen te weeten van zulken, die met hun dezelve quaal onderhevig zyn, om derzelve manier van geneezing
te

te volgen. Voor my ik ben verzekerd dat het my bovenmate aangenaam zoude geweest zyn, zulken Dagverhaal als het myne te zien, voor en onder het gebruik van de geneesmiddelen. Aan de bovengemelde briefwisseling, en aan myn eige ondervindingen, ben ik de aanmerkingen, met de bygevoegde onderrigtingen, die hier agter volgen, verschuldigd. Door het voorgaande verhaal zal de Lezer genoeg in staat gesteld zyn om te verstaan 't geen hier in de tweede plaats volgt: te weeten myn

Dagregister onder het gebruik van Juffrou Stephens Medicynen tegen den Steen.

OCTOBER 1738.

Den zeventienden. Op dezen dag begon ik het gebruik der Medicynen van Juffrou Stephens, driemaal daags, te weeten: ten elf uren voormiddag, ten zes uren namiddag, en ten elf uren 's avonds; zy smaakten juist zo als het Dr. Hartley beschryft. De eerste *dosis* of gifte was walgelyk: de tweede beswaarde my de maag wat;

maar zulks duurde niet lang. Ik waterde dien nacht driemaal, 't welk my groote pyn in de blaas en *Penis* veroorzaakte, die t'elkens een half uur duurde; tot nog toe geene verandering in de koleur, reuk, of stoffe van myn water. (18.) Myn water rook garstig: grooter pyn in 't wateren; welke in den agtermiddag meest geduurig was. Weinig water. Ik loste een langwerpig hoekig stukje steen; een platte ligt graauwe schilfer; een swart stukje steen; met een goed deel taaije slymige stof, zo als ik dikwyls voor het gebruik der Medicynen gelost heb. 's Nagts tweemaal gewaterd. Wel geslaapen. (19.) Meer tusfchen pozing van pyn; doch groot na het watermaken. Geen stukjes steen. Het water zeer garstig, met een glazig schuim daarop, en wit *sediment* of zetsel, waarvan sommig als het water afgegoten was een dikke geelagtige materie wierd. Wat slym omwonden met dunne doorschynende vliezen. Vry wel geslapen. 's Nagts driemaal gewaterd. Verscheidemaal en opstopping, en groote parsfing om een lepel vol kwyt te raaken. Pyn in het fundament, en parsfing tot afgang. (20.)

Dik-

Dikwyls opstopping. Minder wit zetzel. Tweemaal een klompje bloed; het eene omwonden met een dun doorschynend vlies; het ander in het midden van eenige te zaam gekleefde zandjes. Een platte schilfer steen, op het gevoel zeer hard, de hoeken kon ik met het *Mikroskopium* zien. Viermaal 's nagts gewaterd. De pyn eveneens. (21.) Minder pyn. Drie witte steenschilfers gelost. Wit zetfel. 's Nagts viermaal gewaterd. (22.) Minder pyn. Wit zetfel. Verscheide kleine hoekige stukjes steen gelost, sommige stukjes meest rond. Viermaal 's nagts gewaterd, met zeer groote pyn een half uur lang na de laatste reize. (23.) Redelyk wel. Het glazig schuim op myn water ongemeen dik als een vlies; vertoonende geen onaangename verscheidenheid van roode, groene, geele en blaauwe koleuren. Viermaal 's nagts gewaterd. Wel geslapen. Een dozyn witte schilfers: zommige van een stroo breed; en twee of driemaal zo lang als breed; sommige daarvan veel dikker dan de anderen: maar meest als eierschillen, alle zagt. Meer dan twintig kleiner stukjes, sommige

mige hoekig; zommige langwerpig en andere rondagtig. Veelmeer by nacht dan by dag. In myn vergrootglas vertoonden ze zig zeer onderscheidentlyk als brokjes van vermolfemden steen, aan stuk geslagen. (24.) Gelost twaalf witte schilfers, en zoveel hoekige stukjes steen als gister; meer by dag dan by nacht. Zommige schilfers waaren aan de eene zyde bruin- of roodagtig en aan de andere zyde wit; een was 'er onder aan de eene zyde wat hol, en aan de andere zyde rond. Ze waaren zagt, en droog zynde zeer ligt brekende tot gruizig poeijer; schuim en zetsel als vooren. Minder pyn; in 't begin van den nacht twee uren rusteloos; viermaal in den nacht gewaterd. Deze twee dagen de aandrang van het water niet zo sterk. (25.) Zevenendartig schilfers gelost, waaronder verscheiden aan de eene zyde hol, en rond aan de andere: de holle zyde bruin, en de ronde wit. Een in alle *dimensien* grooter dan eenige van de voorige. Minder pyn. Wel geslapen. Viermaal 's nagts gewaterd: meer wit *sediment*: buiten gemeen hardlyvig; zynde de uitwerking van de Medicynen, die zeer

za-

zamentrekkende zyn. Zeven van de schilfers loste ik 's nagts en de andere dertig by dag. Nog gelost verscheide kleine hoekige stukjes en een goed deel gruis. (26.) Agtzeventig schilfers gelost, zestig by dag en de rest 's nagts: daaronder verscheide ruim zo groot als eenige te vooren. In eene reis waterens loste ik 'er twintig: grooter pyn door de ontlasting van veele te gelyk dan van weinige: dikwyls opstopping, zo wel by dag als by nacht: veele hoekige steentjes en kleine ronde steentjes als grof wit zand. Veel wit *sediment*. Vyfmaal in den nacht gewaterd, met groote pyn die my twee uren lang den slaap belette. (27.) Gelost vierenzestig schilfers, zevenentwintig by dag en de rest by nacht, sommige dikker dan de voorige. Gemaklyker by dag maar groote pyn in de nacht na vyfmaalen waterens: op eene reis loste ik vyf-en-twintig schilfers. Verscheide ronde steentjes als grof wit zand en sommige een weinig hoekig. Wit *sediment* in overvloed. Ongemeen hardlyvig zodat het als nodig was de stof met een instrument uit te haalen, zynde zo hard en vastklevende aan den endeldarm,

darm, dat het zetten van een klisteer ondoenlyk was. (28.) Gelost negentig schilfers, zestig by dag en dartig by nacht. Sommige waaren ruim zo dik als eenige te vooren geloste: een' daar van was dubbel of had twee rokken, de holle zyden roodagtig en de ronde wit als te vooren. Veel wit *sediment*. Dezen dag heb ik de grootste pyn gehad zedert dat ik de Medicynen heb beginnen te gebruiken. Een gemaklyke nacht, waarin ik driemaal waterde. Nu heb ik myne Medicinaale Schotse Ale (*die hier agter in het narigt zal beschreven worden*) begonnen te gebruiken, drinkende de zelve onder den maaltyd, en eetende wat gestoofde pruimen, waaraan ik, waarschynlyk, de beterschap van myne ongemeene hardlyvigheid mag toeschryven. Ik merk aan dat de quantiteit van myn water dagelijks by na even groot is: 't welk ik meen te spruiten uit myne geregeldheid in niet meer vogt te gebruiken dan ik even nodig heb; want ik gebruik onder het middagmaal noit meer dan een pint, en zelden zo veel onder den avondmaaltyd, en tusfchen beiden geen vogt dan de Medicynen. (29.)

Ge-

Gelost agt-en dartig schilfers, vier-en-twintig by dag en de rest by nagt: de pyn veel minder tot negen uren 's avonds, en van toen af twee uren lang aangroeijende met een groote parsfing tot watermaken; rakende geen lepel vol t'effens kwyt. De *Penis* aangeraakt zynde deed my een fcherpe ftekkende pyn, als de fteek van een naald, gevoelen, een weinig beneden het *Froenum*; veroorzaakt geloof ik door schilfers of fteentjes in de *Urethra* ftekkende; welke gedagte bevestigd is door het vinden van dartien schilfers in de waterpot, waaronder twee van de grootfte zoort, met zeer fcherpe hoeken, en vier of vyf omtrent een derde kleinder dan deze twee. Toen ik ze loste had ik dezelve aandoening in de *Urethra* als ik gewend was te gevoelen in het losfen van een fteen, na een hevigen aanval van graveel in de nieren. Een gemaklyke nagt, waarin viermaal gewaterd, overvloed van wit *sediment*, hoekige en ronde stukjes fteen als grove graveelstoffs, door de pis met *Medicynen* vermengd, wit geworden. (30.) Vier-en-dartig schilfers gelost, twintig by dag en veer-

tien

tien, die de grootste waren, by nagt. Een dag van groote pyn met opstopping, en druppelpis, losfende maar een lepel vol teffens, en daarby nog vermeerdering van water. Schuim en wit zetsel als te vooren. (31.) Gelost zesenvyftig schilfers; tien by dag, agtendartig in het nagtwater, en agt als ik 's morgens opstond. (*De Lezer gelieve op te merken dat de natuurlyke dag van vier-en-twintig uren, in dezen gemeend, begint ten elf uren voormiddag, en eindigt ten elf uren voormiddag des anderen daags; dezen dag verdeel ik in twee deelen; in de eerste twaalf uren gebruik ik de Medicynen en noem dien tyd dag; in de andere gebruik ik geen Medicynen en noem ze nagt.*) Van de by dag geloste, waren 'er twee breed, en de rest daarby vergeleken smal; van die, terwyl ik te bed was gelost, waren 'er twintig breed; en van die, nadat ik was opgestaan, twee zo week, dat ik ze kon kneden als wasch of klei. Maar in 't algemeen willen de anderen ligt breken. Verscheide hoekige stukjes. Schoon het getal van de schilfers kleiner zy dan dat van den agt-en-twintigsten dezer, schynt de quantiteit van steen dezen dag ontlast grooter als die
 ik

ik te vooren in grooter getal schilfers ben kwyt geraakt. Zevenmaal 's nagts gewaterd. Een dag en nacht van groote pyn, met druppelpis en opstopping.

N O V E M B E R.

Den *eersten*. Gelost negenentwintig schilfers: drieëntwintig by dag, zes daaronder zo groot als ooit te vooren; een van gedaante als been. Veele hoekige stukjes, meest alle driehoekig, hebbende zulke scherpe punten, dat ze, tusfchen duim en vinger gedrukt, die zouden gewond hebben, ze waren zeer hard. Des nagts voornamelyk zeer pynlyk. (2.) Gelost zes schilfers. Zo weinig zetsel dat het byna niet zichtbaar was. Geen hoekige stukjes. Ik had twee of driemaal die sterke aandrang van water, met een stuit zig ontlastende, welke ik fomtyds gehad heb voor het gebruik der Medicynen. Met groote pyn gelost eene etteragtige lymige doorschynende stoffe, besloten in een dun doorschynend vliesje, dryvende in de pis zonder zig daar meê te vermengen. Zeer wel geslapen,

B

slapen , een *Opiat* of slaapmiddel genomen hebbende , in de laatste half pint van myn *Decoctum*. Maar echter nog pyn na het watermaken , dat ik dien nacht viermaal deed. (3.) Geen schilfers. Twee of drie hoekige stukjes. Tweemaal een spat of klompje bloed, omwonden met klaare slymige stoffe, begrepen in een doorschynend vel: op een andere tyd diergelyke stoffe zonder eenig bloed. Negenmaal 's nagts gewaterd, met groote en gedurende pyn, het wit *sediment* vermeerderde op den dag. Twee van de hoekige stukjes bruiner als na gewoonte. Dikwyls opstopping, maar in 't geheel een genoegzame quantiteit water. (4.) Drie groote schilfers gelost. Een grooter als tot nog toe geschied is. Eenige weinige hoekige stukjes , en wat wit zetsel, doch niet zoveel als gewoonlyk. Drie of vier doorschynende blaasjes met slym, welke van de pis afgescheiden, en op een vlakke plaats gelegd, eenige uren de gedaante behielden van halve bolletjes, zo groot als kleine borstrok knopen. Dikwyls opstopping met groote pyn, voornamelyk voor en na het losfen van de slym. Niet-

Niettegenstaande het gebruik van een *Opiaat* was myn slaap zeer verhinderd. Zevenmaal 's nagts gewaterd. Zederd drie dagen herwaards een Thee lepel vol van het witte *sediment* by een verzameld hebbende, vond ik het, in de open lugt gedroogd zynde, te zaam gegroeid tot eene steenagtige stoffe; die brak gelyk een steenschilfer, en had in het vergrootglas dezelve gedaante. (5.) Geene schilfers gelost. Vier groote ontlastingen van de doorschynende slym, en eenige kleine vezelagtige velletjes, zo als te vooren meermaalen eer ik de Medicynen gebruikte. Groote opstopping en pyn. Ik kreeg wat verligting, door eene stoving, nadat ik te bed was gegaan. (6.) Nog schilfers, nog hoekige stukjes gelost, zeer weinig wit zetsel. Driemaal slym, die niet doorschynend, maar dik en drabbig was, omtrent van groote als een kleine erwt te gelyk; eer ik de Medicynen gebruikte loste ik dikwyls diergelyke. Groote pyn na 't watermaken. Myn stoving en slaapmiddel gebruikt. Redelyk gerust. Grooter quantiteit pis dan na gewoonte: zeer hardlyvig. (7.) Gelost een hoekig

stukje by dag, en 's nagts een schilfer. Vier ontlastingen van doorschynende slym, met groote pyn. Na zwaare parsing, quam myn water druppelsgewys als uit een distilleer helm; dat by trappen vermeerderde, lopende eindelijk met een dun straaltje af. In de derde *dosis* van myn *Decoctum* nam ik twee goede lepels vol nat daar pruimen ingestoofd waren, en wat Senebladen; 't welk myne hardlyvigheid weg nam. Na eene stoving sliep ik wel.

(8.) Een schilfer gelost: wat gruis; een weinig wit zetfel; en drie blaasjes met doorschynend slym; welke na verloop van eenige uren tot een ondoorschynend vliezig lighaam uitdroogden. Ik loste een langwerpige druppel bloed, welke figuur ze behield in de pis dryvende. Groote pyn voor den middag; na den middag minder. Wel geslapen.

(9.) Geen schilfers, nog hoekige stukjes; maar ik loste twee ronde weeke stukjes, van dezelfde substantie als de schilfers, doch weeker. Een goed deel wit zetfel 't welk tot een steenagtige klomp zaamen groeide. Na dezen dag besloot ik al de pis te *filtreeren*, opdat ik te beter zoude kunnen oordeelen

wat

wat ze inhiel. (10.) Twee vry groote schilfers gelost ; de eene was rond, als een cirkel, holler en ronder aan de zyden als eenige van de voorige ; en scheen afgebroken te zyn van een bolronde steen. Uit het gedeelte des cirkels die ze maakte, en uit de afmeting van de holle zyde, zou men hebben kunnen denken dat de steen daar ze afgeschilferd was niet grooter kon zyn dan een groote haazelnoot ; maar dit is onzeker ; want ze kon wel van een ronden bult van den steen zyn, schoon de steen zelve een andere figuur hadde : gelost een klein zwart steentje met witte aderen, en twee of drie stukjes geronnen bloed vermengd met gruis. Veel wit *sediment*. Een pynlyke dag. Myne stoving gebruikt. Wel geslapen. 's Nagts vermeerdering van water. (11.) Nog stukjes nog schilfers gelost. De geheele dag pynlyk, maar meest onder het watermaken. Een gemaklyke nacht door middel van een *Opiaat*. Een goed deel wit *sediment*. Minder water dan de voorige nacht. (12.) Een vry groot hoekig stukje doch geen schilfers. Groote pyn na 't wateren. Wel geslaapen door middel van een

Opiaat. De stoving gebruikt. De quantiteit van myn water zeer gering, voornamelyk 's nagts; en schoon het zeer garstig rook, was 'er egter geen het minste zetsel in. (13.) Geen schilfers, maar een groote menigte kleine hoekjes, met veel gruis en wit zetsel. Groote pyn voormiddag; tegen den avond minder. Wel geslaapen, zonder *Opiaat* of stoving. Weinig water. In deeze vier laatste dagen geen opstopping. (14.) Geen schilfers gelost maar veele hoekige stukjes, en veele kleine steenige deeltjes. Veel wit *sediment*. Deze dag is, zonder verpoozing, de pynlykste geweest, dien ik zederd het gebruik van de Medicynen gehad heb. Elke ontlasting van water was een nieuwe aanval van pyn die wel allengs minderde, maar niet over was, voor dat een tweede, ruim zo pynlyk als de eerste, kwam. In de tweede *dosis* van de Medicynen nam ik wel een *Opiaat*, maar met weinig vrugt. Viermaal doorschynend slym gelost, verscheide kleine schilfertjes onder het wit zetsel: deze kleine schilfertjes waren zo dun als spinrag. Myne stoving gebruikt en het slaapmiddel herhaald; maar de pyn, te
sterk

sterk voor beiden, benam my de rust. (15.) Geen schilfers gelost maar verscheide kleine steenagtige deeltjes met een goed deel wit zetsel by dag; groote verligting van pyn. Tweemaal namiddag gewaterd zonder merkelyke pyn. Wel geslaapen. (16.) Twee vry groote schilfers gelost; beide cirkelsgewys rond, net als koppen van kopere spykertjes, en als die ik den tienden dezer loste. Veel wit zetsel. Opstopping van water. Het water, by het maaken, zeer troebel. Het is dus meer of min na de grooter of kleinder quantiteit wit zetsel die het bevat. Drie stoelgangen voormiddags; de eene dun, veroorzaakt door het afziedsel van Senebladen en pruimen. (17.) Gelost zeven schilfers vier by dag en drie 's nagts, alle vry groot; eene daarvan geheel plat zonder ronde of holle zyde, aan de eene zyde gladder, en aan de andere zyde zo rood en ruw als ik tot nog toe gelost heb. In een ontlasting van water, de grootste en minst pynlyke die ik in drie weeken had, loste ik drie van deze schilfers te gelyk. Tweemaal doorschynend slym met veel pyn. Verscheide dunne schubbetjes, steen-

agtige deeltjes en veel gruis ; maar naauwlyks eenig wit zetsel Wel geslaapen. (18.) Gelost drieëntwintig schilfers , twee by dag en de rest by nacht. Groote verscheidenheid in haare figuur , grootte en koleur. Twee van de ronde soort nader beschreven op den tienden en zestienden dezer. Vier of vyf vry groote , en hoog geel aan wederzyden. Twee , in het water zwart , en gedroogd donker bruin aan beide zyden , zynde de broste die ik gezien heb , op de minste aanraking weg kruimelende tot gruisjes , met het bloote oog gemaklyk te onderscheiden en te tellen ; dikwyls opstopping en daarenboven aanwas van water. Drie ontlastingen van wit slym met groote pyn. Overvloed van wit zetsel. (19.) Gelost éenenveertig schilfers behalven de kleine schubbetjes en gruis : vyfendarstig by dag , daar onder verscheide vry breed en lang : maar alle dunner dan de voorige ; vier daarvan waren aan de eene zyde donkerder rood en aan de andere zyde bleeker bruin. Minder pyn in 't watermaken ; maar eene geduurige neiging daartoe , en druppelpis zo als ik gewoon was te hebben na
een

een aanval van graveel en het losfen van een steentje. Drie pynlyke ontlastingen van doorschynend slym. (20.) Tweeëndartig schilfers ; daarvan by dag éenentwintig ; behalven gruis en wit zetsel. Groote pyn , door vier ontlastingen van doorschynend slym ; het laatste doormengd met gruis en wit zetsel. (21.) Drieëndartig schilfers gelost , behalven gruis en wit zetsel ; twintig by dag. Twee waaren van de grootste soort ; een by na zo dik als breed , gelyk een steentje , en zo week dat men het zoude hebben kunnen kneeden ; veele van de andere middelmatig , de rest kleinder en dunner. (22.) Zesenzestig schilfers , veertig by dag , by na de helft waren groot en dik , en geene waren 'er zo dun als die van den negentienden dezer. Drie ronde. Een groot deel gruis steenagtige stof en hoekige stukjes. Weinig doorschynend slym. Weinig zetsel. Voormiddags pynlyk , het overige van den dag beter. Myn *Opiaat* ingenoomen , en wel geslaapen. (23) Vyf- enveertig schilfers , veertig by dag ; meest groote ; een daarvan gelykende een garste korl , en kneedbaar. Ver-

scheide hoekige stukjes , veel gruis , wit zetsel in overvloed. 's Agtermiddags druppelpis: wel geslaapen. (24.) Gelost ééneentwintig schilfers , zeventien by dag. Een ruw , donker rood , en zeer hard steentje , van groote als een kleine erwt , dit schein als de kern van een grooter steen. Dit kan uit de nieren niet gekomen zyn , want ik had geen graveel pyn gevoeld. Het kan zig ook in de blaas , in die gedaante niet onthouden hebben ; want het water zoude het afgevoerd hebben : nog een stukje steen van dezelve koleur ; deze beide kwamen in myn nagtwater , waarin geen zetsel altoos was. Verligting van pyn. Wel geslaapen. (25.) Vierendartig schilfers gelost , tien by dag. Meer dan een dozyn van de groote soort. Veele hoekige stukjes , harde steenagtige stof en gruis. Wat wit *sediment*. De gemaklykste dag die ik in eenige weeken gehad heb. (26.) Negenendartig schilfers gelost , negen by nagt , meer dan een dozyn van de grootste soort. Druppelpis voor het losfen van dezelve. Tweemaal doorschynend slym met bloed vermengd. Het eerste bloed was even als een rood

zyde draadje van een half duim lang; het tweede desgelyks, maar dikker: de slym wierd lymig en verloor haare doorschynendheid. Verscheide steenagtige deeltjes; maar weinig zetsel. 's Nagts niet wel gerust, schoon zonder pyn. (27.) Vyfenveertig schilfers gelost, negentien by nacht. Veel gruis; maar weinig wit zetsel, geen slym. Op dezen dag myn water met minder pyn gemaakt dan de geheele maand. Op dezen dag zyn 'er net zes weeken verlopen zederd dat ik de Medicynen gebruikt heb zonder een eenige *dosis* na te laten. In al dezen tyd heb ik, God zy gedankt, goeden eetlust en verteering van spys gehad. (28.) Gelost tweeeendartig schilfers, twaalf by nacht. Overvloed van wit zetsel. Veel gruis. Een zeer pynlyke dag, twee ontlastingen van slym; in yder blaasje was wat bloed, een rood zyden draadje gelyk, van een half duim lang. Deze twee dagen waaren de schilfers meest klein. Myn stoving gebruikt. Een gemaklyke nacht gehad. (29.) Dertig steenschilfers, van de groote der twee laatste dagen; daarvan twaalf by nacht. Weinig wit zetsel,
ver-

vermindering van pyn. Minder water dan doorgaans : een geruste nagt. (30.) Drie schilfers. Verscheiden blaasjes met slym; in een daarvan was nog eens zo veel bloed dan in de voorgaande, tot een bolletje gezet.

D E C E M B E R.

Den *eersten*. Twee schilfers veel steenagtige en gruizige stof. Grooter pyn in 't losfen van deze steenagtige deeltjes dan van groote schilfers; waarschynlyk veroorzaakt door de harde en scherpe punten, die de waterleiding of *Urethra*, en den hals van de blaas in het doorgaan kwetsten. Ik raakte iets kwyt dat in den eersten opslag een breede dunne schilfer geleek; maar eenig onderscheid daarin gewaar wordende, onderzocht ik het met myn vergrootglas, en bevond het verhard slym te zyn. Twee ontlastingen van doorschynend slym. (2.) Twee schilfers. Verscheide steenagtige deeltjes. Doorschynend slym met bloed geverfd. Zeer weinig wit zetsel. (3.) Vier schilfers, twee kleine en twee middelmatige. Een groot deel steenagtige deeltjes:
wei-

weinig zetsel. Drie ontlastingen van doorschynend slym. Redelyk wel. (4.) Twee kleine schilfers, meer wit zetsel by nacht, dan in de tien laatste dagen, een groot getal steenagtige deeltjes; die deze twee dagen geelagtig van koleur waren. Een gemaklyke dag en nacht, dog na het wateren pynlyk. De laatste dag van de zevende week waar in ik de Medicynen stiptelyk gebruikt heb, met goeden eetlust en verteering van spys. (5.) Twee kleine schilfers. Een goed deel wit zetsel, geele steenagtige deeltjes, daarze voor deze twee dagen wit waaren. (6.) Twee schilfers. Alles als gister. (7.) Zeven schilfers, twee by dag: ze waren veel dikker, dan ik in veertien dagen herwaarts gelost heb, en zeer bros. Overvloed van steenagtige deeltjes en wit zetsel. (8.) Agt schilfers, de meeste zo dik als gister. Verscheide scherpe steenagtige stukjes. Een dag van groote en geduurige pyn, verzeld met aanhoudende druppelpis en sterke perssing tot wateren; 't welk ik zeventien maal op dien dag deed. Eens bloedig water, naar gissing zal 'er omtrent een thee lepel vol bloed in vermengd zyn
ge-

geweest. Een andermaal vond ik vier kleine druppels bloed een weinig geronnen; ten derdemaal, een grooter druppel geronnen bloed. Tweemaal doorschynend slym; maar ik vond niets etteragtigs; schoon ik 'er zeer zorgvuldig opgelet heb, wegens eenige vrees voor een zweer in de blaas. Een goed deel hoog rood zetsel in myn dagwater: maar of het bloed of rood zand zy, zal ik morgen beter kunnen oordeelen als ik het *Filtrum* zal nagezien hebben. 't Is zeer waarschynlyk dat de scherpe puntjes dezer harde stukjes steen, door hunne schuuring, de tedere vliezen in den doorgang zullen gewond, en dit bloed en pyn veroorzaakt hebben; want ik gevoel altoos meer pyn in 't losfen van die harde stukjes dan van de schilfers. (9.) Drie kleine schilfers, verscheide steenagtige deeltjes. Twee ontlastingen van hoog gekoleurd water, dat in het *Filtrum* wat bloed overliet het wit zetsel verwende. Ik onderzocht nu het rood zetsel van gister, en vond het van een bloedige substantie. Een zeer pynlyke dag, dog beter dan gister. Beide de nagten fliep ik wel, en in den laatsten zweette

zweette ik sterk, na zwaare hitte, een' rasfchen pols, en pyn in de keel, my aangekomen een uur of vyf eer ik te bed ging. Meermaalen aan een ontsteking in de keel onderhevig geweest zynde, welke doorgaans met de nu beschreven toevallen aankwam, had ik besloten, indien zulks aanhield, den anderen morgen my te doen laten; maar ik bevond dat het zweeten de kwaal had weg genoomen. (10.) Zes kleine schilfers. Veele steenagtige deeltjes. Weinig wit zetsel. Minder water als naar gewoonte. Eene druppel bloed in doorschynend slym. Een gemaklyke dag en nacht. (11.) Tien schilfers een van de grootste, de meeste andere van de middel soort. Een groote menigte kleine stukjes en gruisjes steen, in zeven of agt reizen op den dag gelost. Op eenmaal heb ik twintig, op een andermaal dertig, en een derdemaal tien van deze stukjes en ziertjes geteld. Zeven of agt daarvan te zaam gevoegd, en vier uren in de open lugt gedroogd, maakte een hard klompjen steen uit, meer stof bevattende dan twee van de grootste schilfers. In 't *Mikroskopium* schein het een stuk
wee-

weekagtige rots te zyn. Minder pyn nā het wateren dan ooit zederd dat ik begon. Deze dag besluit de agtste week *Medicineerens*. Appetyt en digestie behoudende. (12.) Geen schilfers. Overvloed van steen deeltjes. Wit zetsel. Gemaklyk gewaterd, uitgezonderd tweemaal dat ik doorschynend slym loste; zynde in het eene blaasje vier onderscheide druppelen bloed. (13.) Tien schilfers alle 's nagts. Overvloed van steen deeltjes, een weinig wit *sediment*. Een druppel bloed in een klein vliesje met slym. Een gemaklyke dag: het water 's nagts vermeerderd, zeer helder, zonder het minste zetsel. (14.) Drie schilfers. Veel steen gruzels of kleine steen deeltjes, en wit zetsel. Een gemaklyke dag. Deze twee dagen heb ik nu en dan in myn kamer een half uur lang gewandeld, zonder eenige pyn, 't welk ik eenige maanden te vooren niet zou hebben kunnen doen. (15.) Vyf schilfers, daaronder een, de grootste in veertien dagen. Veel steen deeltjes: by dag wit zetsel. De pyn zeer lydelyk. (16.) Vier schilfers. Verscheide hoekige gruzels. Wit zetsel by dag; op den

bo-

bodem van de waterpot vond ik 's morgens eenige dikke geelagtige stof, welke ik vermoede, of zeepagtig of etteragtig te zyn, of een mengfel van beiden. Ik liet het staan om morgen te onderzoeken. Een gemaklyke dag, dog ik had meer pynlyke fcheuten dan gister. (17.) Zes schilfers; 's nagts eene zo groot als ooit, net als honigraat, de rest middelmaatig. Verscheiden fteen deeltjes en hoekige gruzels. Meer pyn van 's avonds ten agt uren af, dan ik in een week herwaards gehad heb. Dikwyls heb ik, voor eenige ontlasting, van belang, van schilfers, gevoeld, als ik ftil zat om te rusten, eene ongewoone pynlyke beweging van iets in de holte van de blaas begrepen, verzeld met eene gloeiende hitte en fchielyke steekingen. Dit is waarfchynlyk veroorzaakt door de schilfers van den fteen zig afscheidende, en, door de beroering van de pis, zig onder elkander bewegende, en tegen de blaas fchuurende. Ik onderzocht de dikke geelagtige stoffe van gister, ze is nu tot een vyfde gedeelte, en tot een harde fteenagtige stoffe uitgedroogd, en vermengd met verdikte

klevende slym, de kleine steen deeltjes en wit zetsel omwindende; daar is niets zeepagtigs nog etteragtigs in. (18.)

Elf schilfers. Verscheide hoekige stukjes of gruizels, zeer weinig wit zetsel. De pyn als gister. Deze dag vervuld de zevende week Medicineerens, met goeden eetlust en *digestie*, en meer gemak in 't gaan als te vooren. (19.)

Negen schilfers, een van de grootste soort 's nagts. Verscheide hoekige stukjes. Veel wit zetsel by dag. Op eenmaal twee groote blaasjes of vliezen met slym, in yder meer dan twee druppels zuiver bloed. Meer pyn dan gister. (20.) Een schilfer. Weinig gruizels, by na geen zetsel. Helder water, en meer dan gewoonlyk, met meer aandrang en pyn. Een rustelooze nacht. (21.) Een schilfer. Weinig

wit zetsel, zeer weinig gruizels. (22.) Een schilfer. Weinig gruizels en zetsel. Deze twee dagen vry gemaklyk geweest: dog het water niet zo garstig en *alkalin* als gewoonlyk. (23.) Een

schilfer. Alles gelyk gister. (24.)

Een schilfer; meer wit zetsel dan gister. Myn water meer *alkalin*, en minder helder. (25.) Twee schilfers met ver-

scheide

scheide hoekige gruzels, en meer zetfel. Een gemaklyke dag. (26.) Een schilfer, verscheide hoekige kleine stukjes, en by dag wit zetfel. (27.) Geen schilfers. Tweemaal slym met een spatje bloed daar onder. Meer pyn dan in veertien dagen. (28.) Geen schilfers, maar hoekige stukjes, en by dag wit zetfel. Vermindering van pyn. In de voornagt zonder rust. (29.) Even als gister, dog 's nagts wel gerust. (30.) Geen schilfers, eenige hoekige stukjes, weinig zetfel, gemaklyk. (31.) Geen schilfers. Verscheide kleine stukjes, zynde in het water zwartagtig, maar daar buiten bruinrood en week: in myn vergrootglas gedroogd, wierden ze hard en bros, gelykende afgebrokkelden steen.

JANUARI 1739.

Den eersten. Geen schilfers; maar verscheide ronde stukjes van denzelven brokkeligen aard, koleur en hardheid: als die van gister, gelyk ik door myn glas gewaar wierd; ze waren zo groot als mosterd zaaden; een stukje harden zwarten steen, zo groot als een kleine

erwt. Maar vol hoeken. Weinig of geen wit zetsel. Hier eindigd de elfde week. Ik wandel zonder pyn, en water met minder pyn; behoudende eetlust en *Digestie*. (2.) Een langagtige dunne schilfer. Een klein hard en hoekig stukje zwarten steen, wat grooter dan een mosterd zaad. Verscheidene donker bruine stukjes, niet steenagtig: maar van een draadig zeer dicht op een gepakt zaamenstel; sommige van dezelve koleur weeker en losser, met kleine stukjes steen in derzelve oppervlakte stekende. (3.) Een klein hard stukje zwarten steen, met meer draadige donker bruine substantie dan gister. Twee dunne stukjes van koleur en effenheid net gelyk aan gepolyst hoorn. Grooter quantiteit wit zetsel dan op eenige dag van de geheele verleede week. De pyn zeer lydelyk. (4.) Verscheidene stukjes weeke stof, gelyk bruine kandy suiker, welke, gedroogd zynde, hard wierd; maar ze waren nog steenagtig nog draadig. Een goed deel wit zetsel. (5.) Verscheidene stukjes van dezelve koleur en *consistentie* als gister. Sommige bruine draadige stukjes; daaronder van een half duim

duim lang ; aan de enden als of ze af-
gesneden waren. Veel wit zetsel by
nagt. (6.) Nog schilfer nog wit zetsel ;
maar eenige zeer kleine steenagtige
deeltjes. (7.) Twee vry breede schil-
fers : verscheide stukken witte wee-
ke stof als Aluin : gedroogd zynde
nog draadig , nog steenagtig ; maar
hard geworden , en ligt tot kleine
stukjes brekende. Eenige kleine steen
deeltjes. Wat wit zetsel. (8.) Geen
schilfers , zeer weinig steendeelt-
jes en wit *sediment*. Het einde van
de twaalfde week ; deze zeer ge-
maklyk doorgebracht. (9.) Een schilfer
van ongewoone dikte , aan de eene
zyde byna effen en plat , aan de ande-
re zyde rond en met hoeken. Vier of
vyf kleine als kandy suiker , gelyk den
vierden dezer. Zeer weinig wit zetsel.
Meer pyn , druppelpis en parsing dan
zederd drie weeken ; maar de pyn veel
draaglyker als toen ik op 't ergst was.
(10.) Een klein hard stukje zwarten
steen. Twee als kandy suiker. Wat
wit zetsel. De pyn gelyk gister. (11.)
Geen schilfers. Eenige weinige steen
gruizels. Zo veel wit zetsel als op een
van de voorige dagen. (12.) Sommige

kleine brokkeltjes harden zwarten steen. Meer van de bruine stof, gelyk kandy suiker. Meer gemak. (13.) 's Nagts omtrent elf uren, myn huis in gevaar zynde van door een orkaan in te storten, wierd ik genoodzaakt de trap driemaal schielyk op en neer te loopen; deze beweging veroorzaakte my geen pyn, en ik ben wel verzekerd dat ik zulks voor eenige maanden niet zoude hebben kunnen verdragen. Niets van belang gelost. (14.) Eenige weinige steen gruzels, en wat wit zetsel. (15.) Om dat de vrees voor gevaar, gedurende den orkaan, het gevoel van pyn kon verminderd hebben, ging ik heden de trap eenige reizen met dezelfde raschheid op en af, om te zien wat uitwerking dit zoude hebben; dog ik gevoelde geen pyn. Niets aanmerkelyks in myn water. Dit maakt de dertiende week uit. (16.) Op dezen dag tusfchen een en twee uren loste ik een groote harde steen, van een onregelmatige figuur, hebbende zeven zyden; alle genoegzaam plat, gelykende een nootemuskaat die afgeraspt is, en wegende vier grein. Eenige minuten voor dat ik ze loste, kreeg ik, onder het
wa-

wateren fchielyk druppelpis en opstopping. By een tweede poging, had ik, voor een minuut groote pyn, terwyl de steen uit de blaas, en langzaam door de *Urethra* afschoot, verzeld met wat bloed; want ze had een scherpe kant, als de scherpte van een byl. Dit reken ik het merkwaardigste toeval dat my geduurende het gebruik der Medicynen gebeurd is. Ik kan niet anders besluiten dan dat dit de pit van een groote steen geweest is; waar van de schilfers afgebroken, en van tyd tot tyd gelost zyn. Ik voel eenige knyping in de blaas en voornamelyk in de krop, 't welk my doet vreezen dat 'er nog een andere steen is die weg moet. De steen is geelagtig. (17.) Dezen namiddag ten drie uren loste ik nog een groote harde steen, van koleur en gewigt als die van gister: hy is omtrent een driehoek, met eene lange en twee korter zyden, plat en geraspt als de andere, doch zonder scherpe kant; en daarom had ik 'er weinig pyn van, egter gevoelde ik zo veel spanning in de *Urethra* dat ik verzekerd was dat 'er een steen kwam eer ik ze zag. (18.) Een stukje steen als een speldekop,

hard en geelagtig: voor het glas schein het genoegzaam een teerling, hebbende eene scherpe hoek. Overvloed van wit zetsel. (19.) Een dun en langwerpig hard stukje, schynende af te komen van een steen die plat van oppervlakte is: het is van dezelve koleur als de twee groote steenen. Overvloed van wit zetsel. (20.) Een weinig steen gruizels met verscheide vliezige en draadige stukjes als voorheen, en een groote quantiteit wit zetsel, met een klein stukje steen als een speldekop. (21.) Een groot deel wit zetsel, maar anders niets aanmerkenswaardigs. Ik heb, nu en dan in deze twee dagen wat pyn in de krop van de blaas gevoeld, als of'er nog een steen zat; 't welk bevestigd is door de geloste stukjes steen, en de groote meenigte wit zetsel, welke, hoop ik, afgesmolten is van een steen die geschuurd en bereid word tot de ontlasting. (22.) Overvloed van wit zetsel, met wat gruis. Hier eindigd de veertiende week van 't Medicineeren, met goeden eetlust en vertering van spys. Zederd eenige dagen heb ik byna geen pyn in 't wateren gevoeld. (23.) Overvloed van wit zetsel.

zetsel , met veel gemak. (24.) Alles als gister behalven wat meer water by nacht. (25.) Minder wit zetsel en de gewoone quantiteit water. Te bed gaande gevoelde ik eenige neepen na 't wateren , zo als ik gewoon ben te hebben als 'er een steentje staat uit te komen. (26.) Overvloed van wit zetsel , en een klein doch zeer hard schilfertje. (27.) Een klein zeer hard schilfertje aan de eene zyde hol , en by dag veel wit zetsel. Deze twee schilfertjes bevestigen myne vrees dat 'er nog een steen in de blaas is overgebleven ; ook loste ik een groot wit stuk gelyk Aluin ; zo als op den zevenden dezer. (28.) Overvloed van wit zetsel. Eenige kleine neepen in de blaas. (29.) 's Nagts een breeder en dikker schilfer dan eenige der voorige ; met holle en ronde zyden , ruwer en ongelyker dan de voorige. Veel wit zetsel. De vyftiende week ; blyvende de eetlust en verteering. (30.) Drie schilfers , één genoegzaam een driehoek , maar hol aan eene zyde , schynende van één hoek vanden steen te komen ; ik voelde ze door de *Urethra* gaan. Veel wit zetsel. (31.) Voormiddag tusfchen

elf en twaalf uren loste ik met eenige pyn een' anderen grooten steen, van maakfel als een tarw korl, aan de eene zyde plat, als of hy in de langte midden door was gesneden; aan de ronde zyde als geraspt, gelyk de twee van den zes- en zeventienden dezer; maar de schilfers onderstel ik dat van de platte zyde gekomen zyn, en dus te zaamen den geheelen steen hebben uitgemaakt, behalven 't geen 'er in gedaante van wit zetfel is afgeraspt, ze woog omtrent anderhalf grein minder dan de voorige: veel wit zetfel.

F E B R U A R I.

Den *eersten*. Zeven of agt vliesjes van een half duim lang; sommige zeer dun en doorschynend, andere dikker en ondoorschynend. Geen wit zetfel. Tot nog toe geen toeval van eenigen anderen steen. (2.) Byna geen wit zetfel. Geen pyn. (3.) Wat wit zetfel. Volkomen wel. (4.) Een goed deel wit zetfel. (5.) Het zetfel, na dat het *gefiltreerd* en in de lugt gedroogd was, wierd een steenagtig klompje net van dezelve koleur als de groote steen die
ik

ik gelost heb. Myn water in 't maken wat warmer dan gewoonlyk ; maar zonder pyn. 't Is waarschylyk dat ik een andere steen heb. (6.) Een goed deel wit zetsel. (7.) Zeer weinig wit zetsel. (8.) Geen zetsel ; maar meer neiging tot wateren , het water ook heeter, en 's nagts in grooter quantiteit , zeer klaar, zonder eenig zetsel, en Limoenkleurig. (9.) Twee kleine steentjes als speldekoppen ; het eene geheel donker bruin, en het ander aan de eene zyde wat zwarter ; bros van samenstelsel. Eene witte harde schilfer, en tweemaal zo dik als doorgaans, de holle zyde met gaatjes, als honigraat. Weinig of geen wit zetsel. (10.) Twee lange draadige stukjes. Wat donker zetsel in het dagwater ; waarvan egter niets, in 't *filtrum*, zichtbaar overbleef. Het nagtwater helder Limoen kleurig, zonder zetsel. (11.) Eene kleine vierkantige steenbryzel van dezelve koleur als de drie groote steenen. Een ander week stukje, dat hard en bros uitdroogde. Wit zetsel dat harde steenagtige stof wierd. (12.) Een dun doorschyndend vlies, een half duim lang, van fatzoen als een scheepsboot ;

boot ; het schein van een steen afgestroopt te zyn. Weinig of geen zetsel. Dit is de zeventiende week. (13.) Eene witte harde schilfer, zeer na een regten vierhoek, de eene glad, de andere ruw, yder zyde omtrent een stroo breed : Twee draadige stukjes ; een doorschynend velletje van het zelve fatsoen als de schilfer, maar wat grooter, met drie onderscheiden rokken, waar door heen ik egter een speld kon zien. (14.) Dit is de eerste dag dat ik uitging, hebbende zederd den zeventienden October laatstleden, myn kamer gehouden. Ik woonde den godsdienst by op een vasten dag ter voorbereiding van 's Heeren Avondmaal. Een goed deel wit zetsel. Meer vliezen. (15.) Weinig zetsel. (16.) Meer wit zetsel dan gister. (17.) Tegen den avond was myn water veel warmer dan gewoonlyk, doch zonder pyn. (18.) Verscheide draadige stukjes ; sommige meer dan een half duim lang. Wat wit zetsel. Geen pyn onder het bedienen van 't Avondmaal. (19.) Verscheide weeke witte klompjes zo groot als kleine erwten, door 't droogen steenagtig, bros en gruizelig wordende. (20.)

(20.) Overvloedig wit zetsel, en twee schilfers. (21.) Een goed deel wit zetsel. (22.) Minder zetsel. (23.) Weinig zetsel. (24.) Even eens. (25.) Even eens. (26.) Even eens. (27.) Iets meer zetsel. (28.) Even eens.

M A A R T.

Den *eersten*. Ik reed langs de straat en den ongelyksten weg buiten de stad, een half uur lang, zonder pyn. Schoon de beweging rasch was gaf my zulks geen neiging tot wateren, en het water dat ik naderhand maakte was geheel niet bloedig. (2.) Een donkere wolk in myn water, zonder eenig wit zetsel. (3.) Het zelfde. (4.) Het zelfde. (5.) Wat wit zetsel. (6.) Het zelfde. (7.) Het zelfde. (8.) Het zelfde. Met de Chaise gereeden zonder zonder pyn, of de minste bloedigheid in myn water. (9.) Weinig of geen zetsel. (10.) Het zelfde. Deze tekenen van volkomen herstelling deden my besluiten de Medicynen maar tweemaal daags te gebruiken; gelyk ik dan van dezen dag af deed. (11.) Het zelfde. (12.) Meer wit zetsel. (13.) Ver-

Vermeerdering van wit zetsel. (14.)
 Verdere vermeerdering van zetsel.
 (15.) Zo groote quantiteit wit zetsel
 als ooit. (16.) Het zelfde. (17.) Het
 zelfde. (18.) Grooter quantiteit wit
 zetsel dan ooit op eene dag. (19.)
 Een groote quantiteit zetsel, doch
 meer dan een derde minder dan gister.
 (20.) Het zelfde. Niet tegenstaande
 al dit zetsel, geen pyn, geen stukjes
 steen, geen gruis. Zes (Engelsche)
 mylen in myn Chaise gereeden, zon-
 der het minst kwaad gevolg, schoon
 het in een uur geschiede. (21.) Groo-
 te verandering in de koleur van het
 zetsel, zynde nu net van koleur als de
 groote steenen. By het vermeerderen
 van het wit zetsel, bewaar ik, zederd
 tien dagen, zorgvuldig alles dat in 't
filtrum blyft, en maak het tot kleine
 bolletjes, die volkomen van een steen-
 agtige substantie schynen. (22.) Het
 zelfde. (23.) Het zetsel is roodagtig,
 en wil tot geen steenagtige klomp zaa-
 men droogen, maar gelykt een zeer
 fyn zand. (24.) Het zelfde. Ik hoop
 dat de blaas nu zuiver van steenagtige
 stoffe is, en derhalven zal ik morgen
 beginnen myne Medicynen, maar eens
 daags

daags te gebruiken. (25.) Een goed deel rood graveel zand, met een weinig bruin zetfel. (26.) Het zelve. (27.) Myn water, zo wel by dag als by nagt, zeer onklaar, laat veel donker rood zetfel, in het *filtrum* over. (28.) Het zelfde. (29.) Het zelfde. (30.) Het zelfde. (31.) Het zelfde.

A P R I L.

Den *eersten*. Vermoedende uit het geloste, in de vyf voorgaande dagen, dat 'er veel zand in de nieren vergaderd was geweest, nam ik, opdat het overblyffel zig daar niet tot steen mogt zetten, de Medicynen weder tweemaal daags, om daar mede voort te gaan, tot dat ik verandering bespeurde. Het zetfel was even eens. (2.) Het zelfde. Bruin rood *sediment* by dag, 's nagts een grooter quantiteit Citroenkleurig water dan gemeenlyk, met veel grof graveel zand, maar geen zetfel. (3.) Het zelfde. (4.) Het zelfde. (5.) Geen zetfel, en myn water niet anders dan dat van een gezond mensch behoord te zyn. (6.) Het zelfde. (7.) Het zelfde. (8.) Het zelfde.

zelfde. Ik befluit alle Medicynen aan een zyde te leggen, tot dat zig iet op doe, dat my de noodzaaklykheid aanwyze van ze weder te neemen. (9.) Geen Medicynen gebruikt. Myn water volkomen gezond. (10.) Het zelfde. (11.) Het zelfde, met overvloed van grof rood zand. (12.) De zelfde quantiteit rood zand. (13.) Het zelfde. (14.) Het zelfde. (15.) Het zelfde. De garstige reuk blyft nog eenigzins by myn water, maar is allengs verminderd. Het water is, als ik het maak, zo klaar als het ooit in myn leven geweest is, maar zet, na dat het eenige uren gestaan heeft, een hoog rood *sediment*; daar het, onder het gebruik van de Medicynen en het losfen van van schilfers en wit zetfel troebel was, zo dra als ik het maakte. Maar eenige tyd voor dat ik de Medicynen naliet, was het by het losfen zo klaar als nu, niets quyt rakende dan 't geen een gezond mensch quyt raakt. (16.) Een zeer groote menigte grof rood zand. Alle andere byzonderheden even eens. (17.) Het zelfde. (18.) Het zelfde. (19.) Het zelfde. (20.) De garstige reuk van myn water is verdweenen.

dweenen. (21.) Een groote menigte grof rood zand met veel fyn rood zetfel. Zederd veele dagen, te weeten van den tweeëntwintigften der voorleden maand, kleefd het zetfel uit het *filtrum*, gedroogd zynde, niet meer te zaamen tot eenen harden klomp, gelijk het voor dezen deed; maar, nadat ik het tot bolletjes gemaakt heb, valt het, regt droog zynde, als het flegts aangeraakt word, tot een fyn poeijer, dat niet gruizig, maar aardagtig is. (22.) Het zelfde. (23.) Het zelfde.

Hier eindigd myn Dagregister.

Het vriendelyk bezoek waarmede veele my, geduurende myn ongemak, vereerd hebben, en waardoor zy oog getuigen zyn geweest van het geen my dagelyks gebeurd is, heeft my buiten ftaat gefield om het gemeen te kunnen misleiden; en, al had zulks in myne magt geweest, zoude ik geen belang daarin gehad hebben, maar eer in het tegendeel. Ik bewaar, als gedenktekenen der Goddelyke goedheid, de twee groote fteenen die ik gelost heb, verfcheide fchilfers en de fteenagtige

stoffe van het wit zetsel. De geloofwaardigheid van de voorgaande histori word verder bevestigd door de volgende *Attestatie*, gegeven door Leden van het Parlement, Magistraats Persoonen, Heeren van aanzien, Protestantse geestelyken van beiderlei gezindheid, Doktoren, Chirurgyns, Apotekers en Koopluiden van aanzien en krediet, van de laatste zoude ik'er veel meer hebben kunnen bybrengen indien het noodig waare geweest.

„ Wy ondergeschreven, den Eerw.
 „ Doktor James Kirkpatrick, in per-
 „ soon en karakter kennende, verze-
 „ keren by dezen te gelooven, dat
 „ zyn Dagregister, met betrekking tot
 „ de uitwerking der Medicynen van
 „ Juffrou *Stephens* voor den Steen, in
 „ zyn geval, behelsd een juist en waar
 „ verhaal van gebeurde zaaken; in
 „ welk geloove wy verder bevestigd
 „ zyn, door het zien en handelen van
 „ een groot getal steen schilfers, een
 „ groote meenigte steenagtige stoffe,
 „ uit het wit *sediment*, door *filtratie* van
 „ zyn water afgescheiden, en te zaam
 „ gegroeid nadat het in de open lugt
 „ ge-

„ gedroogd was; en drie groote stee-
„ nen door hem gelost gedurende het
„ gebruik van gemelde Medicynen.
„ Den 23sten Maart 1739. (*Op dezen*
„ *dag is de ondertekening begonnen en ge-*
„ *eindigd op den 30sten April 1739.*)

*Leden van
het Parle-
ment &c.*

A. Hill.
Geo. Macartney.
Arth. Dobbs.
Edwa. Brice.
Robert Maxwell.
Charl. Macartney.
William Cobbe.
Samuel Campbell.
Ja. Ham. Maxwell.
A. Rainey Maxwell.

*Eerw. God-
geleerden.*

Richard Steward.
Bernard Ward.
Arthur Duff.
James Cobham.
Charles Mastertown.
Thomas Nevin.
Archibald Maclaine.
J. Duchal.
Thomas Drennan.
Andrew Miller.

Doktoren,
&c. { Magnus Prince.
Andrew Smith.
W. Gamble.
Archib. M. Neile.
Ja. Dunlop.
Henry Duncan.
John Fergufon.
Samuel Stanton.

Kooplui-
den. { Daniel Muffenden.
Robert Armstrong.
Thomas Bateson.
James Adair.
Sam. Hyde.
William Macartney.
William Wallace.
Patric Getty.
John Sharp.
Hugh Pringle.
Samuel Smith.
John Johnson.

Ten derden, heb ik beloofd hier by
te voegen eenige myner

A A N M E R K I N G E N ,

Over de werking van de Medicynen.

I. Myn geval is een klaar bewys dat
een

een Steen in de blaas is ontbonden, in stukken gebroken, tot poeijer gebragt en ontlast met het water. De oorzaak van deze ontbinding zal overwogen worden in de volgende aanmerking; al wat my voor het tegenwoordig te bewyzen staat, is, dat de steen werkelyk in myn blaas ontbonden, en daar uit ontlast is, wat ook de oorzaak daarvan zyn mooge.

Het natuurlykste bewys dat men kan begeeren, van de ontbinding van een Steen in de Blaas, is de stukken daarvan, op elkander passende, uitgeloosd te zien door middel van het water; grooter blyk kan men in zaaken van dien aard niet hebben. Het gestel en de gelegenheid der deelen, laten niet toe dat men in de blaas van een levend onderwerp, den steen voor zyn oogen zie affschilferen, aan stukken breeken, en door verscheiden beweegingen van de pis, overeenkomstig met haare eigen zwaarte, die stukken en schilfers op elkander schuuren, verbryzelen en de blaas prikkelen; diergelyk bewys is onmogelyk, en daarom niet te vergen. Maar de klaarblykelykheid in myn geval, is daar het naast aan: 't geen we

met de pis zien geloosd, moet altoorens in de blaas geweest zyn; en de kennis, die we hebben van het gestel der water wegen, geeft ons daar van zo vaste verzekering, als of we het met onze oogen in de blaas hadden gezien.

De wyze op welke de Steen in de blaas voortkomt, zal ons leiden tot het begrip van alle de verschynselen (*Phænomena*) die men te wagten heeft in de ontbinding van denzelfven; en daarom alwaar deze verschynselen gevonden worden, (gelyk zy klaarlyk in myn geval gevonden worden,) maaken ze een bewys uit voor de ontbinding der steen. Wanneer sommige zouten, die zig in de pis onthouden, niet uitgeloosd worden, maar in de nieren of blaas afscheiden blyven, vereenigen ze zig en groeijen, te zaamen met eene aardagtige en zandagtige stoffe, tot dat geene dat de kern of pit van den steen uitmaakt. Deze zouten zyn van een zeer verscheiden zaamenstel en figuur: als de veerkracht der werktuigen verslapt, en in gevolge daar van, de beweging van het pisvogt vertraagd, krygen de zouten gelegenheid om zig
zaa-

zaamen te zetten, en door nieuwe stoffe, die dezelfde oorzaak dagelyks verschafft, aan te groeijen. In de blaas krygd de steen zyne groote naar maate dat de meer of minder stoffe, zig roks- of plaatsgewyze, om het eerste beginsel heen zet. Deze platen of rokken zyn klaar met het enkel oog te zien, in steenen die uit de blaas gehaald en doorgesneeden zyn.

De ontbinding van een steen in de blaas, kan niet anders zyn dan deszelfs verdeeling in die deelen, daar hy uit zaamen gesteld is. De rokken moeten aan stukken gebroken worden: de buitenste moet eerst afgaan. Het ontbindende vogt kan deze rokken niet breeken zonder door de *pori* en tusfchenwytens der deeltjes, waaruit ze zaam gesteld zyn, door de dringen. De parsing van het smeltvogt, op de punten rondom de *pori*, moet eene schuurring veroorzaken; waardoor deze deeltjes verbroken worden, en in de pis afvallen.

Dus zullen de *pori* en tusfchenwytens grooter worden, en meer smeltvogt inlaaten: en, gelyk alle vogten eerst indringen daar ze de minste tegenstand

ontmoeten ; zo zal ook dit vogt door de verwydde pori van de buitenste rok heen , tusfchen deze en de volgende rok invloeijen ; omdat deze twee rokken zo vast niet zaamenhangen als de deeltjes onder elkander. Het vogt dat tusfchen de rokken voortvloeid , gedrukt wordende door het vogt daar de fteen inlegd , moet door die parsfing een gedeelte van den buitenften rok weg parsfen en afbreeken , gelyk een wig in een ftuk hout gedreeven. De fchilfer van den fteen afgevallen , ligt te weeken in het ontbindende vogt , 't welk nu ligter daar by kunnende koomen , derzelve punten en hoeken doet afbreeken. De verfcheiden fchilfers fchuuren , door de beweging van het vogt tegen elkander , en tegen de tedere rokken van de blaas door den fteen ontvelt , 't welk eene zeer fcherpe pyn veroorzaakt.

Deze zyn de verfchynfelen , welke volgens de wetten der *Mechanika* te wagten ftaan by de ontbinding van een fteen in de menfchelyke blaas ; en ik mag het gerust aan het oordeel myner Leezeren overlaaten of ze niet alle by myn geval geweest zyn. Ik heb duizend
en

en zesendertig steenschilfers van verscheide groote en figuur gelost: de meeste daarvan hadden eene ronde en eene holle zyde; sommige cirkelsgewys. Deze figuren geeven de regte gestalte van den steen te kennen, en van dat byzonder gedeelte van den steen daar de schilfers zyn afgevallen. Sommige schilfers waaren met openingen als honigraat; 't welk de verwydering der pori, door het ontbindende vogt, toond. Veele hoekige stukjes zyn 'er ontlast, gebroken, ten deele van de schilfers door de schuuring, en ten deele van de hoeken der steen zelf, gemaakt door het afbreeken der schilfers. De deeltjes waaruit de rokken bestaan kleinder en kleinder verdeeld worden, en tot fyn poeijer gebragt, door het ontbindend vogt, zyn de geloste steen stukjes en het wit zetsel, zo dikwyls in myn Dagregister gemeld, tot een steenagtigen klomp in de lugt uitdroogende. Dit bewys dunkt my zo klaar en dringende dat ik niets aanneemelyker kan bedenken.

't Is zeer waarschyglyk dat 'er vyf steenen in myn blaas zyn ontbonden; want den 24sten November heb ik eenen har-

den rooden en ruwen steen gelost, als een kleine erwt, met een stukje van dezelfde koleur. Den 16den Januari eenen geelagtigen steen wegende vier grein. Den 17den eenen diergelyken, en den 31sten wederom eenen. Hebbende nu zederd Juli 1737, geen aanval van graveel gehad, zo is het niet mogelyk dat deze vier steenen uit de nieren gekomen zyn, of ze moesten in de blaas geweest zyn, den geheelen tyd dat ik de Medicynen gebruikt heb, en zelf lang te vooren; maar ze kunnen in die gedaante en groote daar niet lang geweest zyn; daarom moeten ze grooter geweest zyn, want zo dra ze zo vermindert waren dat ze bequaam waren om uitgeloosd te kunnen worden, heeft ze de pis uitgedreeven: Ze kunnen ook niet te zaamen eenen steen uitgemaakt hebben; want, behalven het groote onderscheid van koleur en hardheid, pasten ze niet aan elkander. Een van de groote steenen gebroken zynde door het handelen, leverden de zaamgevoegde stukken weder den steen in dezelfde gedaante uit: maar dit gaat niet aan, met de verscheiden steenen by elkander te voegen, hoe men ze
ook

ook wende of keere. Ik sta toe, dat gesteld, dat het een steen, in vier stukken gebroken, geweest zy, de hoeken en kanten afgeschuurd kunnen zyn eer dat de stukken hebben kunnen gelost worden, en dat ze, dus van gedaante veranderd, niet meer op elkander passende gevonden zullen worden. Maar het zy zo dat hier uit de onbestaanbaarheid blyke myner bewysredenen, om te besluiten dat 'er vier onderscheiden steenen in de blaas geweest zyn; dan moet ik egter aanmerken, dat wie hier uit wil opmaaken dat ik maar eenen grooten steen gehad heb, en geen vier, gevolglyk moet toestaan dat myne groote stelling, te weeten dat 'er een steen in myn blaas ontbonden is, daar door bevestigd word: want ondersteld zynde dat een groote steen in vier stukken gebroken zy, zal dit aan het ontbindend vogt, een veel grooter kragt, hoedaanige die ook zyn moge, toeschryven, dan men uit myn geheele verhaal kan afneemen dat 'er gewerkt hebbe. Al wat ik aangemerkt heb over myn geval, strekt zig niet verder uit dan tot het bewys dat de steen by schilferen, hoekige
stuk^e

stukjes en afgruizeling eerst van zyn buitenste , en daar na allengs van de andere rokken is ontbloot , tot dat 'er geene meer is overgebleven , of tot dat het overblyffel in staat gebragt zy om door de *Urethra* te kunnen ontlast worden. Maar het ontbindend vogt zal een veel grooter kragt moeten hebben , als het ondersteld word den steen op eenmaal gebrooken te hebben , als of hy met een hamer aan stukken geslagen waren ; dit is eene onderstelling die geen grond heeft in het voor verhaalde geval , en het schynd onovereenkomstig met de langzaame voortgang die de ontbinding van den steen heeft gehad : want daar is geen reden te vinden waarom het ontbindend vogt , dat de kragt heeft om een groote steen op eenmaal door te breeken , op den eene tyd zo langzaam zoude werken , dat het meer dan duizend reizen , in den tyd van eenige maanden , nodig zoude hebben om een steen , enkel by schilfers en kleine stukjes en brokjes , te verminderen , en op den anderen tyd weer met zoveel kragt als gemeld is. Dit zou wel kunnen gedaan worden door iemand die een werktuig in zyne eigenwillige

willige bestiering, en de manier van werking in zyne keuze had: maar het is t'eenemaal onbestaanbaar met de regelmatigheit die men vind in den loop der natuurlyke oorzaaken, werkende volgens eene *Mechanische* noodzaaklykheid, en niet naar verkiezing. In tegendeel, verklaard myne onderstelling, van vier onderscheiden en op zig zelf bestaande steenen in de blaas gehad te hebben, de zaak overeenkomstig met de natuur, de daad en de ondervinding: zynde de grondslag waarop natuurkundige aanmerkingen behooren gemaakt, en waarop ze eeniglyk kunnen staande gehouden worden.

Behalven deze vier steenen, nu gelukkiglyk ontbonden, moet ik nog eenen vyfden gehad hebben; want na de pit van den vierden, op den 31sten Januari, heb ik nog gelost schilfers, kleine stukjes en hoekjes, veele steenagtige stoffe, verscheiden weeke brokjes, zo groot als kleine erwten, welke door 't droogen steenagtig wierden, een groote meenigte wit zetsel dat tot bolletjes gemaakt, door de lugt mede steenagtig wierd, welk maaksel van bolletjes het tegenwoordig nog behoud. Als
men

men dit alles te zaamen rekend , mag ik redelykerwys besluiten , dat de steen die na den vierden is overgebleven , grooter is geweest dan een van de voorige , toen ze gelost zyn : en het is waarfchynlyk , dat het de grootste van alle is geweest , toen ze alle in hunne volkomen groote nog in de blaas beflooten lagen. Het doet niets wezendlyks ter zake , te zeggen dat ik geen groote pit , zo als de vier voorige , gelost heb ; want maar eene steen overgebleven zynde , zo heeft de kragt van het ontbindend vogt , die te vooren verdeeld was op alle de steenen te gelyk , nu alleen en geheel gewerkt op dien eenen. Door deze vereenigde kragt , heeft het vogt rasfcher kunnen doordringen tot het middelpunt des overblyffels van den vyfden steen , dat kunnen vermurwen , afbrokkelen , de zoutdeelen doen smelten , en de pit brengen tot de gedaante van een van die gemelde weeke witte brokjes als kleine erwten ; en dat dit wezendlyk zo gefchied zy , is klaar , door het verdwynen van alle tekenen van steen.

II. Men kan de ontbinding van de steenen in myne blaas aan geene ande-

re oorzaak toefchryven, dan aan de werking der Medicynen van Juffrou *Stephens*; en daarom is het regt en billyk dezelve te erkennen als de waare oorzaak van zodaanige verwonderlyke uitwerkingen.

Ik heb geene andere Medicynen gebruikt dan die van gemelde Juffrou, uitgezonderd zagte purgeer middelen, vermengd met balfemende; welke enkel verzagtende (*Palliatives*) waaren, en my in de maanden April, Mei, en Juni 1738, eenige verligting gaven: maar ze voerden, nog fchilfer af, nog eenige zichtbaare fteenagtige ftoffe of zetfel, gelyk ik gelost heb zederd het gebruik van de Medicynen van Juffrou *Stephens*. De *Medicinale Schotfe Ale* of bier, die ik voor myn gewoone drank dronk onder den maaltyd; de Siroop daar ik het *Decoëtum* van meergemelde Juffrou mede zoet maakte; de *konferf* van vlier die ik na ieder teug van het zelve nam, om de walgagtige fmaak weg te neemen: hoe bekwaam deze alle ook mogen zyn tot eene goede beftiering, (*regimen*) om de werking der Medicynen te helpen bevorderen, kunnen ze egter niet gehouden worden

voor

voor de eigentlyke oorzaak van zulke verbazende uitwerkingen. Alle de verschynfelen, redelyker wyze te verwagten by de ontbinding van steenen in de blaas, hebben zig in myn geval ver-toond ; en 'er zyn werkelyk steenen ontbonden , gelyk in 't voorgaande is aangemerkt, en geene Medicynen gebruikt welke daartoe het vermoogen hadden, ten zy dan dat de Medicynen van Juffrou *Stephens* die steenbreekende kragt hebben, die 'er aan toegeschreven word. Als ze bekend zullen zyn, en niet eer, zal men kunnen van voo-*ren (a priore)* redenkavelen over de natuur en eigenschappen van de zaaken daar die Medicynen uit zaamgesteld zyn , om derzelve vermoogen te bewyzen en de manier van haare werking, in het ontbinden van den steen, te bepaalen : en mogelyk zal het zelf dan , aan de grootste natuurkundige Verstande werk genoeg verschaffen, om een voldoende rede daar van uit te vinden ; want daar zyn veele geheimen in de natuur, die geene menschelyke wysheid magtig is na te spooren, en waarvan geen wys man zo stout zal zyn de oorzaak te bepaalen.

In het tegenwoordig geval is het genoeg een klaar verhaal, en een ontegenzeglyk bewys van de gebeurde zaak te geeven, gelyk ik, onder verbeetering, meen gedaan te hebben in myn dagregister, in de daar aangehegte *attestatie*, en in de waarneemingen en aanmerkingen door my daar over gemaakt.

Eene zaak is 'er die onze overweeging verdiend: te weten dat de pis, door de Medicynen, zulk eene sterke loog (*Alkali*), en zo bovenmaate vlug wordt. Als myn water eerst gemaakt was, had het zo sterken en garstigen reuk, als paarde pis die veertien dagen oud is. Het maakte de Siroop van violen groen, en bruischte op met zuur. Deze verandering in het water, is ontwyffelbaar veroorzaakt door de Medicynen; want myn water was zo niet voor, nog ook na het gebruik derzelve: derhalve schynd deze loogagtige en vlugge hoedanigheid aan de pis de eigenschap en kragt by te zetten van een sterk steenbreekend middel. Deze pis heeft eene verrotting, welke ze aan den daarin leggenden steen mededeeld. De steen drinkt in, en word doortrok-

ken van sterke loogzouten, die bekend zyn voor kragtig ontbindende, en in de gaatjes (*pori*) van den steen voortgedreven worden door het vlug prikkelend vogt, dat deze zouten in zig bevat. Dr. Hartley leide, tot een proef, eenen grooten steen uit de blaas van een mensch gehaald, in zyn eigen *alkalin* water, (want hy is een der patienten van Juffrou *Stephens*) en vond denzelven, in weinige dagen, veel verteerd. Ik zou dezelve proef genoomen hebben, maar kon geen steen bekomen. Ik nam egter proeven, die my even overtuigende scheenen. 't Is bekend dat zig in de waterpotten, van gezonde menschen, die dagelyks gebruikt, en niet geschuurd worden; eene steenagtige korst zet, welke in de blaas blyvende, en niet geloosd wordende, steen zoude gemaakt, of een reeds gemaakten steen vergroot hebben: ik goot myn *alkalin* water in eene dezer potten; en in minder dan eene dag, deed het de geheele korst smelten, en maakte de pot zo schoon als of ze zynlyk geschuurd was. Deze proef is dikwyls herhaald, en telkens eens bevonden. Eene andere onder-
vinding,

van denzelven aard, had ik door het volgende geval: gewoon zynde myn water, dat met Medicynen belaaden en *alkalin* was, over dag, te maaken in een klein potje, om het telkens te kunnen bezien; en dan in een wit verglaasd aarden handbekken te gieten, waarin ik al het water van den geheelen dag vergaderde, en den nagt overliet staan; het zelve's anderen daags morgens *filtreerende* of doorgietende: zo gebeurde het dat ik 's morgens verhinderd wierd, en het *filtreren* uitstelde tot den avond, latende het bekken den geheelen nagt ledig, en vond 's morgens dat 'er eenig wit zetsel, 't welk aan de zyde was blyven zitten, na dat ik het water in het *filtrum* had afgegooten, tot eene harde korst geworden was, deze liet ik zitten, en goot wederom het water van dien dag daarin, waarop den dag daar aan het bekken zo schoon was, als of het eerst uit de winkel kwam, hebbende het water de korst t'eenemaal gesmolten.

Deze ondervindingen toonen klaar dat de vlugge *alkaline* gesteltenis van de pis, de kragt heeft steenen in de blaas te ontbinden. En, zo 't my ge-

oorloft is by vergelyking te redenkavelen, zal ik de vermaarde smelting van koper by brengen, vervat in *Boerhavi Element. Chem. Tom. 2. Process. 192.* onder den titel van *Solutio Aëris in Alkali Vitrioli.* De *alkaline* vlugge geest van *Ammoniac* zout, welke een groote overeenkomst heeft met deze door de Medicynen *alkalin* en vlug geworde pis, ontbind een veel vaster lighaam dan den steen, het koper namelyk; en waarom zou dusdanige sterke pis niet ontbinden een lighaam van veel losfer zaamenstel? Dit heb ik alleen by wyze van opheldering aangeroord; onverminderd de wezendlyk gebeurde zaak, als de grondslag van myne algemeene aanmerking.

't Is eenigzins te verwonderen, dat sommige hebben willen beweerden iets geheel strydig met alle deze baarblyklykheden; zeggende dat de Medicynen van Juffrou *Stephens*, de schilfers, stukjes en steentjes hebben gemaakt, in die geene die ze gelost hebben na het gebruik van de Medicynen.

Zo dit waar zy, zo moeten ze in een en het zelfde lighaam, de twee tegenstrydigste hoedanigheden hebben, die
'er

'er in de twee tegenstrydigste lighaamen gevonden kunnen worden ; eene zaak met geene *Mechanike* wet ter wereld over een te brengen. Ze moesten een steenbrekende , en een steenmakende kragt bezitten op een en denzelven tyd. De geenen , die het laatste staande houden , moeten stellen , of dat de schilfers of ieder afzonderlyk en in dezelfde gedaante gemaakt worden waarin ze gelost worden , of in een andere gedaante en maakfel. Zo ze het eerste kiezen , hoe komt het dan by , dat deze schilfers zo veel verschillen van maakfel en groote ? hoe gelyken ze zo zeer naar stukjes van de rokken , waar uit groote steenen in de blaas bestaan ? Hoe waare het mogelyk , dat een man gekweld met zulke hevige pyn door den steen in de blaas , gelyk ik ben geweest , zou kunnen geneezen worden van al zyne pyn , en toevallen die den steen verzellen , door het gebruik van Medicynen die meer steen veroorzaaken dan hy te vooren had ? Op welke wonderbaare wyze ben ik van den steen geneezen , door middelen die in my 1036 steen schilfers gemaakt hebben , met een groote meenigte hoekjes van

steen , en een onnoemlyk getal steenagtige deeltjes ; en dus myn ongemak weg genomen door de regte oorzaak daarvan te doen toeneemen ? Stellen ze dat de schilfers door de Medicynen gemaakt zyn , in een andere gedaante dan zy gelost zyn , dat ze in form van een steen gemaakt zyn ; zo staat hun te bewyzen , wat deszelfs oorspronkelijke form en maaksel heeft doen veranderen ; hebben de Medicynen eerst den steen gemaakt , en daarna haar eigen maaksel weder verbroken ? Wat *Mechanische* wetten hebben deze tegenstrydige werkingen bepaald ? Als de Medicynen eens den steen geteeld hebben , waarom doen ze denzelven niet groeijen en meer en meer toeneemen , eer dat ze haare werking veranderen , en aan 't afbreken gaan van 't gebouw dat ze zelf hadden aangelegd ? Men kan in het wederleggen van sommige gevoelens , de behoorlyke stemmigheid nauylks behouden.

Dat het wit *sediment* een groot deel steenagtige stoffe in zig bevat , is klaar genoeg uit de ondervindingen in myn Dagregister gemeld : en de gladde zydén van de geloste steenen , voorkomende

mende als afgevyld of geraspt, vergeleeken met de honigraatgelyke schilfers, bewyzen dat het wit zetsel een gedeelte van den steen, maar tot poeijer gebragt is; maar het kan wel zyn dat het grof zand uit de nieren, en andere steenagtige stoffe in het water (gelyk men die vind in het water van gezonde menschen) die nooit met den steen vereenigd is geweest, met het fyn poeijer dat eigentlyk van den steen is afgekomen vermengd, door het water ontlast, en in het *filtrum* afgescheiden is. Dit zal genoegzaam aanwyzen van waar die groote meenigte wit zetsel zy; en teffens de Medicynen van Juffrou Stephens aanpryzen, als bekwaam om het graveel, en de steenagtige stoffe die 't graveel veroorzaakt, of den steen maakt en doet aangroeijen zo ze niet uitgeworpen word, af te dryven. Het wit zetsel is eene zeer bolle *substantie*, als het in het *filtrum* is afgescheiden, en eer het in de ope lugt gedroogd is; waarom het zo ligt is dat ik dikwyls heb opgemerkt, dat het door 't droogen pas een vierde of vyfde gedeelte van zyn voorige plaats beflaat. Dit moet waarschylyk toege-

fchreeven worden, aan het vervliegen van de *alkaline* vlugge zout deelen van het water, welke met de deeltjes waar uit het zetsel bestaat, nau vereenigd zyn geweest. De ontbindende kragt schynd voornaamelyk te bestaan in dit *alkaline* vlugge zout; zo lang als het met de steenagtige deeltjes van het wit zetsel, die'er door ontbonden zyn, vereenigd blyft, blyven ook de deeltjes los van elkander afgescheiden; maar zo dra is dit zout, dat ze ontbonden en uitgezet heeft, niet vervloogen, of deze deeltjes van het zetsel vallen digt op een, en groeijen te zaamen tot een harden steen klomp. Somtyds, doch zelden, heb ik gezien dat'er wat slym van de blaas in het zetsel was ingelyfd, en daarmede tot eenen klomp verhard.

III. De steenen in myne blaas, zyn ontbonden geworden zonder myn gestel te krenken, of eenig nadeel aan den algemeenen staat myner gezondheid, voor zo veel ik bespeuren kan, toe te brengen.

Deze aanmerking is de grootste aanmoediging, die men hun, die het ongemak van den steen hebben, geven kan

kan tot het gebruik der Medicynen. Terwyl ik ze gebruikte, heb ik zo goeden eetlust gehad, en de spyze zo wel verteerd, als in den aller gezondsten tyd mynes levens. Ik heb my in 't minste niet verzwakt bevonden, nog myn gestel in eenigen deele gekrenkt, om te duchten dat daar uit eenig ander ongemak mogt spruiten. In de drie laatst voorleede maanden heb ik wel eene doove pyn gevoeld, omtrent het laatste wervel by het heilig been, welke zig aan beide zyden uitspreid, gelyk het *spit*; maar deze pyn moet eene andere oorzaak hebben, en kan geenzins uit den steen of de Medicynen ontstaan zyn. Ik zal middelen daar tegen in 't werk stellen, doch ze hinderd my weinig. In de eerste tien weeken van 't gebruik der Medicynen heb ik groote pyn uitgestaan, maar zo de pyn, die ik egter in dien tyd gehad zou hebben, schoon ik niets gebruikt had, daar eens afgetrokken word; dan zal waarschylyk het overschot niet in vergelyking kunnen komen, met die pyn die ik zou hebben moeten lyden, zo ik de Medicynen in 't geheel niet gebruikt had; en met die vreeslyke

verzwaaring, dat, in plaats van eenige hoop dat die weg genoomen zou worden, ik ze zoude hebben moeten draagen onder de angstvallige bekommering, van ze dagelyks te zien toeneemen: daar in tegendeel de pyn, die ik leed onder het gebruik der Medicynen, verzeld was met de redelyke hoop van eenen goeden uitflag. De doorschynende slym, de kleine velletjes, en draadige vezels die ik gelost heb, waaren de gevolgen van eene ontvelling van de krop en andere deelen der blaaze, veroorzaakt door de schuuring van den steen: deze toevallen maakten my eenen tyd lang bedugt voor een zweer in de blaas; maar ik vond myne vreeze zonder grond, en dat die toevallen van de gemelde oorzaak herkomstig waaren.

Om dan myne aanmerkingen in een te trekken, is dit het wezendlyke van de zaak: vyf steenen zyn 'er in myne blaas ontbonden en uitgeloosd, in de gedaante van schilfers, hoekige stukjes, schubbetjes, kleinder deeltjes, ontastbaar poeijer en pitten, overeenkomstig met alle de verschynselen, welke men redelyker wyze begrypt te zullen

len gebeuren in diergelyken geval. Van deze ontbinding zyn (naast God) de uitwerkende oorzaak de Medicynen van Juffrou *Stephens*; welker gebruik veilig, en in geen en deele schadelyk voor den algemeenen staat myner gezondheid is geweest.

In de vierde en laatste plaats, laat ik hier volgen eenige

A A N W Y Z I N G E N ,

T O T

N A R I C H T

Voor hun, die de Medicynen van Juffrou Stephens, tegen den Steen, gezind zyn te gebruiken.

I. **Z**O de Honig hun stuit, raad ik hun de volgende Siroop, die ik by eige ondervinding goed bevonden heb, daar voor te gebruiken, doende in ieder half pint van het *Decoctum* anderhalve of twee lepels vol. *Neem, van de vyf openende wortelen elks twee*

76 Naaukeurig verhaal van het succes

twee oncen: Heemswortel vier oncen: Graswortel vyf oncen. Steenbreeke drie groote handen vol. Glas kruid twee handen vol: Zoethout en Rozynen daar de korlen uitgedaan zyn, van elk twee oncen. Kook dit alles te zaamen met zes mingelen fontein water, in een toegeslooten ketel, op een zagt vuur, tot op ruim de helft; giet het door, en kook dit vogt met zes ponden goede suiker tot de dikte van een Siroop. Van deze Siroop heb ik meer dan zes mingelen (two gallons) gebruikt, behalven nog anderhalf pint Siroop van Vlierbesfen, eer ik de Siroop gemaakt had.

II. Om de walgagtige smaak van de Medicynen te beneemen, nam ik eerst myn poeijer in een groote thee kop vol witte Lisbonse wyn, en water, van elk de helft, het zelve zo schielyk als mogelyk was door drinkende, en aansonds daarop myn *Decoctum* met de Siroop zoet gemaakt, dat de smaak van het poeijer geheel wegnam; waarop ik een oogenblik daarna een groote thee lepel vol *konserf* van Vlier gebruikte, 't welk de walgagtigheid zodanig benam, dat ik 'er byna niets meer van wist. De *konserf* kan niet dan in 't laatst van September of in October gemaakt

wor-

den , wanneer het de regte tyd is om de besfen te plukken ; die nu de Medicynen eerder gebruiken , kunnen zig ten zelfden einde bedienen van Tamarinde of gestoofde pruimen. Het *Decoctum* is warm walgelyker dan koud, waarom ik het ook altoos koud gebruikt heb , eens uitgezonderd.

III. De Medicynen zeer zaamen trekkende zynde , diend de *Patient* iets te gebruiken dat eenigzins purgeerende is , zorgvuldig vermydende dat hy niet zoveel neeme dat hem loslyvig doe worden ; want dat zou de Medicynen vrugteloos maaken : hy moet niet meer hebben dan zo veel als even nodig is , om eene groote hardlyvigheid voor te komen. De regte maate daar van moet elk naar bevinding van zyn eigen gesteldheid , en naar de werking der Medicynen , bepaalen. Wat my belangd , ik heb in dit geval voldoende gevonden het eeten van gestoofde pruimen , en , als ik dan nog te hardlyvig was , deed ik in het sop , daar ze ingestooft waren , wat Senebladen ; doende daarvan eens daags , by myn *Decoctum* , twee lepels vol.

IV. De *Patient* moet zig zo stil houden

den als mogelyk is; op dat de pis, met Medicynen beladen, rondom den steen blyve, en tyd hebbe haare werking te doen: want beweeging veroorzaakt prikkeling in de blaas, en neiging om zig te dikwyls van water te ontlasten; waar door het middel, dat den steen breeken moest, weg raakt. Om dezelve rede moet de lyder niet telkens als hy wel zou kunnen, zyn water maaken, maar het ophouden zo lang als het zonder hinder kan geschieden; daarentegen ook het te lang ophouden vermydende, 't welk zeer gevaarlyk voor hem kan zyn. De rust is desgelyks dienstig om de pyn te stillen en eenigermaate voor te komen.

V. Laat de *Patient* niet meer vogt gebruiken dan nodig is; want te veel vogt zal de pis te dun maaken, en te gereed om uit te loozen. Ik onthield my, van allerlei vogt dat pis dryvende is.

VI. Het Voedzel, dat de *Patient* maatiglyk gebruike, moet ligt en gemaklyk te verteeren zyn. Lams- en kalfsvleesch, kuikens en ander malsch gevogelte, met goed vleesch sop, zyn bekwaam tot het middagmaal: varsche eieren,

eieren, en gepelde garst tot het avond-
maal: Watergruel, Panade, en som-
tyds Chocolaat tot het ontbyt. Ver-
staan hebbende van een Heer myner
kennisfe, die met den fteen gekweld
was, dat hy eene Medicinaale Schotfe
Ale voor zyn gebruik goed bevonden
had, en de zaaken waaruit het bestond
overwoogen hebbende, maakte ik daar
in eenige veranderingen overeenkoo-
mende met de Medicynen die ik ge-
bruikte. Ik bevind 'er my zeer wel by,
en houde ze nog voor mynen gewoo-
nen drank. Ze word dus gemaakt:
*Neem een fchepel goed Mout, brou het op
de wyze van Schotfe Ale, tot omtrent een
vierendeel van een ton of dertig mingelen
vogt, kook in het Geil drie handen vol
Hondsgras, en zo veel Steenbreeke of Pim-
pernel (in't Engelsch by sommigen Gra-
vel-gras, en by anderen, Parsley-Break-
stone, genaamd) Kruisdistelwortel drie
oncen; Glaskruid drie handen vol; Wild-
wortel zaad, in een zak gebonden, vier
handen vol; Beerwortel anderhalf once; laat
het een uur koken, giet het door, en fmyt
de uitgekookte kruiden weg; hang onder het
gesten een zakje met drie oncen kamille bloe-
men in de Ale, als ze getond word, laat 'er*
dan

dan het zelve zakje inhangen, en doet in het vat, vier oncen Jeneverbesfen, en een half pond Rozynen. Het zal in veertien dagen regt goed, en bekwaam tot het gebruik zyn. Ik houde dit eene uitmundende drank voor zulke die den steen onderhevig zyn, en Moutdrank gebruiken kunnen. Voor anderen is witte Lisbonse of Portse wyn met water vermengd beter.

VII. Vermyd alles dat eenige ontsteeking in 't bloed kan te wege brengen, op dat het de blaas niet aangrype en voet geeve tot eene zweer; zo 'er eenige toevallen van een bloedryke gesteldheid zig opdoen, moet 'er aanstonds adergelaaten worden.

VIII. Om de hevige pyn te stillen, laat de Patient *een sterk afkooksel van kamille bloemen, in melk en water gekookt by wyze van stoving, of stupa, op het schaambeen, de Penis en de Bilnaad met zyn eigen handen leggen, volgens de gewoone manier, met wolle lappen in het heete vogt gedoopt, en uitgewrongen. Dit zal best te bedde leggende kunnen geschieden, wanneer de warmte van het bed en dekens, de werking van de stoving zal helpen bevorderen. Ik heb hier door veel verligting bekomen.*

IX. De Patient diend met het gebruik der Medicynen voort te vaaren, drie weeken na dat alle toevallen reeds zyn verdweenen , op dat eenig overblyffel geenen nieuwen steen veroorzaake.

X. Het zal voor den Patient zelve zeer nut, en voor zynen Doktor aangenaam zyn, dat hy een naaukeurig Dagregister houde ; waarvan ik hem hier voor een voorbeeld gegeeven hebbe. Dit kan zonder veel moeite geschieden , en hy zal den eenen dag, en de eene week met de andere vergelijkende, daar by zyn rekening vinden.

ACTE VAN HET PARLEMENT
 VAN GROOT-BRITTANJE,
*tot het geven van eene belooning aan
 JOANNA STEPHENS, na het doen
 van eene behoorlyke ontdekking, ten dien-
 ste van het gemeen, van de Medicynen
 door haar, tegen den Steen gereed ge-
 maakt.*

NAardien *Joanna Stephens*, bejaarde
 dochter, van de stad Westmun-
 ster, kennis heeft gekregen van zekere
 Medicynen, en van de manier om die
 gereed te maken; welke [Medicynen]
 door een ontbindend vermoogen, in
 staat schynen te zyn, tot wegneming
 van de oorzaak van het pynlyk onge-
 mak van den Steen; en die Medicyn-
 en, aan geleerde mannen in de art-
 senykunde ontdekt zynde, nog zouden
 kunnen verbeterd, en met meerder
succes geappliceerd worden; zoo wordt
 (tot aanmoediging van gemelde *Joanna
 Stephens* om die ontdekking te doen,
 en om haar eene belooning te bezor-
 gen, ingevalle die Medicynen aan het
 onderzoek van bekwame Rechters over-
 gegeven, en door dezelve de beloo-
 ning

ning hierin verordend waerdig gekeurd zullen zyn) uwe Majesteit verzogt, dat vastgesteld moge worden, en vastgesteld zy, door de Koningklyke Majesteit, volgens en met den raad en toestemminge van de geestelyke en waereldlyke Lords en Gemeentens, en door het gezach van dezelve, dat uit alle of eenige der onderstandgelden, aan zyne Majesteit voor den dienst van het jaar 1739 toegestaan, zal besteed en betaald worden aan gemelde *Joanna Stephens*, of hare *Executeurs*, Gemachtigden, *enz.*, de som van vyf duizend ponden, op voorwaarde dat zy met allen mogelyken spoed, na het doorgaan van deze *acte*, zulk eene ontdekking van die Medicynen, en van hare bereiding van dezelve, ten dienste van 't gemeen doen zal, op zoodanig eene wyze als zyne Genade, de Aartsbischop van Kanterbury; de Lord Philip Harwick, opper Kanselier van Groot-Brittanje; de Graaf van Wilmington, President van den Raad; de Graaf van Godolphin, geheim Zegelbewaarder; de Hertog van Dorset, opper Hofmeester; de Hertog van Grafton, opper Kamerling; de Hertog

gen van Richmond en Lenox, en van Montagu; de Graven van Pembroke en Montgomery, en van Scarborough; de Vicomte Lonsdale; de Bischoppen van Gloucester, en van Oxford; de Heer Arthur Onflow, Spreker van het huis der Gemeentens; de Schildknaap Henrik Hyde, doorgaans genoemd de Vicomte Cornbury; de Lord Baltimore in het koningryk Ierland; de Ridder Robert Walpole, Kanselier van de Exchequer; de Schildknappen Stephen Pointz en Thomas Townshend; de Eerw. Dr. Stephen Hales; Dr. Thomas Pellet, President van het 'koningklyk genootschap der Artsen; de Drs. Joan Gardiner, Robert Nesbitt, Simon Burton, en William Whitaker, Cenfores van het zelfde genootschap; Dr. Peter Shaw; David Hartley, M. A.; de Schildknappen William Chefelden, Chirurgyn van 't hospitaal te Chelsea; Cezar Hawkins, Chirurgyn van zyne Kon. Hoogheit den Prins van Walles; en Mr. Samuel Sharp, Chirurgyn van Guys hospitaal, of de langstlevenden van hun, of het meerder gedeelte van hun, of de langstlevenden van het zelve, zullen goedvinden en bevelen; en op dit ver-

verder beding, dat de gemelde Medicynen, zoo ontdekt zynde, zullen worden onderzocht en goedgekeurd, door den genoemden Aartsbisfchop van Kanterbury, &c. &c. &c. En de Kommisfarissen zyner Majesteits treforie, of drie of meer van hun; of de Lord opper Treforier, of drie of meer van genoemde Kommisfarissen van de trefori in der tyd, worden hier mede gemachtigd en verzogt, zorg te dragen voor de betaling en uitgifte van de gemelde fom van vyfduizend ponden, aan de genoemde *Joanna Stephens*, hare *Executeurs*, enz.; nadat die verтоond hebben eene verklaring, van de hand van den genoemden Aartsbisfchop van Kanterbury, &c., &c., &c., waarin uitgedrukt is, dat de genoemde *Joanna Stephens*, terftond na het doorgaan van deze *acte*, en tot hun genoegen, met allen mogelyken spoed, ten dienfte van het gemeen heeft bekend gemaakt de gemelde Medicynen, en hare manier van die gereed te maken; gelyk mede, dat zy die Medicynen hebben onderzocht, en door ondervinding overtuigd zyn van derzelve nut, kracht, en ontbindend vermogen.

U I T T R E K S E L
U I T D E
LONDENSE GAZETTE,

*Van Saturdag den 16, tot Dingsdag
den 19 Juni, O. S. 1739.*

Welke by publieke Autoriteit word
uitgegeven.

WHITEHALL, den 19 Juni.

HEt volgende papier is wereldkun-
dig gemaakt, op ordre van de
Commisfarisfen, benoemt in een Acte
van het Parlement, genaamt *Acte tot
het geven van eene beloning aan Joanna
Stephens*, zoo zy eene beoorlyke ontdek-
king komt te doen ten dienste van het ge-
meen, van de Medicynen, door haar voor
de geneezing van den **STEEN** geprepa-
reert.

*Eene volkome ontdekking van de Medi-
cynen, gegeven by my JOANNA STE-
PHENS, ter genezing van STEEN en
GRAVEEL; en een byzonder verhaal van*
myne

myne methode, om die te bereiden en in te geven.

Myne Medicynen zyn een poeijer, een decoctum en pillen.

Het poeijer bestaat in eyerschalen en slakken, beide gecalcineert.

Het decoctum of afziedzel word gemaakt door het koken van sommige kruiden in water, gezamentlyk met een bal, gemaakt van zeep, *Swines-Cresses* (dat is wild Ambrosie-kruid *) gebrand tot dat het zwartachtig is, en van honig.

De pillen bestaan in gecalcineerde slakken, wilde wortelzaat, groote klitten-zaad, en de vruchten van Esfenbomen, Braamen Haag-doornen (alle tot een zekere zwartheid gebrand) zeep en honig.

Het poeijer word dus klaar gemaakt :

Neem hoender eyerschalen wel gezuivert van 't wit, droog en schoon, kneus ze zeer klein met de handen, en vult een smeltkroes van de twaalfde slag, die omtrent drie pint houd, daar mede losjes vol; plaatst ze

* In 't Latyn: *Ambrosia, Campestris, Nasturtium Silvestre capsulis cristatis &c.*

ze in het vuur, en dek ze met een tegel; bedek de kroes met kolen, en laat ze midden in een zeer sterk helder vuur staan, tot dat de eyerschalen gecalcineert, of tot een aschgrau poeijer verbrand zyn, en een scherpe zoute smaak bekomen. Waar toe ten minste acht uren tyds vereischt zal worden. Dus gecalcineert zynde, doe ze in een droge schoone aarde pan, die niet boven de drie vierde parten vol moet zyn, om plaats te laten voor het zwellen van de eyerschalen, als ze flap worden. Laat de pan twee maanden, en niet langer ongedekt in een drooge plaats staan. In die tyd zullen de eijerschalen van een zachter smaak worden, en dat gedeelte, 't welk genoegzaam gecalcineert is, zal een poeijer zyn van een zodanige fynheid, dat het door een gemeene haire zeef kan gezift worden, 't welk vervolgens ook moet geschieden.

Op dezelve wyze neem tuinflakken met hunne huisjes, zuiver ze van den drek, vul een smeltkroes van die zelve groote daar mede t'eenemaal, dek ze en plaats ze in een vuur als boven, tot dat de flakken niet meer roken, 't welk

welk in omtrent een uur tyds gedaan zal zyn, en draagt zorg dat ze dan niet langer in 't vuur blyven. Zy moeten uit de smeltkroes genomen, en dan onmiddelyk in een mortier tot een fyn poeijer gewreven worden, 't welk van een donkergrauwe koleur behoort te zyn.

NB. Zoo men *smidskolen* daartoe gebruikt, zoo is het nodig, ten einde het vuur te eerder tot boven toe helder zou mogen branden, dat grote doorgebrande, en geene versche kolen, op de tegels, die de kroes dekken, geplaatst worden.

Deze poeijers dus klaar gemaakt zynde, zoo neem eyerschalen poeijer zes deelen, en slakken poeijer een deel, mengt het onder elkander, wryf het in een mortier, en doe het door eene fyne zeef. Dit mengsel moet onmiddelyk daarna in flessen gedaan worden, die men ter dege toestoppen, en op een droge plaats ter gebruik bewaren moet. Ik heb doorgaans een kleine quantiteit *Swines-Cresses*, zwart gebrand en fyn gewreven, daar by gedaan, doch zulks is alleenlyk geschied, om het poeijer eenigzins onbekender te maken.

De eijerschalen kunnen ten allen tyde van het jaar dus geprepareert worden, maar in den zomer is het best. De slakken behooren alleenlyk in Mei, Juny, July en Augusti geprepareert te worden, en ik hou die voor de beste, die in de eerste dier maanden daartoe gebruikt worden.

Het Decoëctum word dus klaar gemaakt:

Neem vier oncen en een half van de beste Alikantsche zeep, stamp ze in een mortier met een groote lepel vol *Swines-Cresses*, zwart gebrand, en zoo veel honig, tot dat het een deeg is, en maak 'er dan een bal van.

Neem dezen bal en groene Kamillen of Kamillebloemen, zoetruikende venkel, pieterfely of eppe en groote klitten bladeren, van elk een once. Als 'er geene groene zyn, zoo neem die zelve quantiteit van hare wortelen. Hak de kruiden of wortelen, sny den bal aan dunne sneedjes, en kook ze een half uur gantsch zacht in twee *quarts* of een stoop water, giet het door een doek of teems, en maak het zoet met honig.

De Pillen worden dus gemaakt:

Neem gecalcineerde flakken als boven, wild wortelzaad, groote klittenzaad, en de vruchten van Esfenbomen, Braam en Haag-doornen, van elk even veel, brand ze tot ze zwart worden, of 't welk 't zelve is, tot dat ze niet meer rooken; meng ze onder malkander, wryf ze in een mortier, en doe ze door eene fyne zeef. Neem dan een groote lepel vol van deze mixtuur, en vier oncen van de beste Alikantfche zeep, en stamp ze in een mortier met zo veel honig, tot dat de gantsche klomp bekwaam is voor pillen. Uit elk once van deze compositie moeten zestig pillen gemaakt worden.

De methode of wyze, om die Medicynen in te geven, is als volgt:

Als 'er een steen in de blaas of nieren is, moet het poeijer drie reizen daags genomen worden, naamlyk 's morgens na het ontbyt, 's namiddags omtrent vyf of zes uren, en te bed gaande. De *dosis*, of het gezet gedeelte, dat men daar van inneemt, is een

vierendeel loods * *Averdupois*, of zesenvyftig grein, gemengt in een grootetheekop met witte wyn, appeldrank of lichte punch. Na ieder *dosis* moet een half pint van het *Decoëtum* gedronken worden, 't zy koud of bloedlaauw.

Deze Medicynen veroorzaken menigmalen in 't eerste veel pyn, in welk geval het dienstig is, een *opiatum* of slaapmiddel te geven, en dit moet herhaalt worden, zo menigmalen het van noden is.

By aldien de perfoon gedurende derzelver gebruik hardlyvig is, laat hem zoo veel verzachtend *electuarie*, of andere openende middelen, gebruiken, dat hy niet meer daarover klaagt, maar ook niet meer; want t'elkens moet voor al worden zorg gedragen, dat eene loslyvigheid voorgekomen worde, waar door de Medicynen afgezet zouden worden; en zoo dit gebeurt, zoo zal het goed zyn, de quantiteit van het poeijer, 't welk zamentrekkende is te vermeerderen, of wel die van het *Decoëtum*, 't welk den buik week maakt, te verminderen, of om op den raad
der

* Zwaar gewigt.

der Doctoren eenige andere gevoeglyke middelen te gebruiken.

Gedurende het gebruik van deze Medicynen behoort de perfoon zich t'onthouden van zoute spys, roden wyn en melk; wyders moet hy weinig vogt gebruiken en niet veel exercitie doen, ten einde de pis te sterker met de Medicynen bezwangert of vervult, en langer in de blaas op gehouden worde.

Indien de maag het decoctum niet kan verdragen, zoo moet een zesde gedeelte van den bal, tot pillen gemaakt, na ieder *dosis* van het poeijer genomen worden.

Als de perfoon bejaart is, van een zwakke lichaams gesteltheid, of zwak door gebrek van eetlust, of door pyn, zoo moet het poeijer een grooter proportie hebben van de gecalcineerde flakken, dan volgens het bovengemelde voorschrift; en die proportie kan vergroot worden na de natuur van de zaak, tot dat 'er twee evengelyke deelen van de ingredienten zyn. Ook kan de quantiteit van poeijer en decoctum, beide om die zelve redenen verminderd worden; maar zoo dra de perfoon die kan verdragen, moet hy ze in de

bovengemelde proportien en quantiteiten inneemen.

In plaats van de bovengemelde kruiden en wortelen, heb ik zomtyds andere gebruikt, als Kaasjes bladen, Heems wortelen, wit en rood Duizendblad, Paardebloemen, Water kers en Mierix wortel, maar geen wezentlyk onderscheid bevonden.

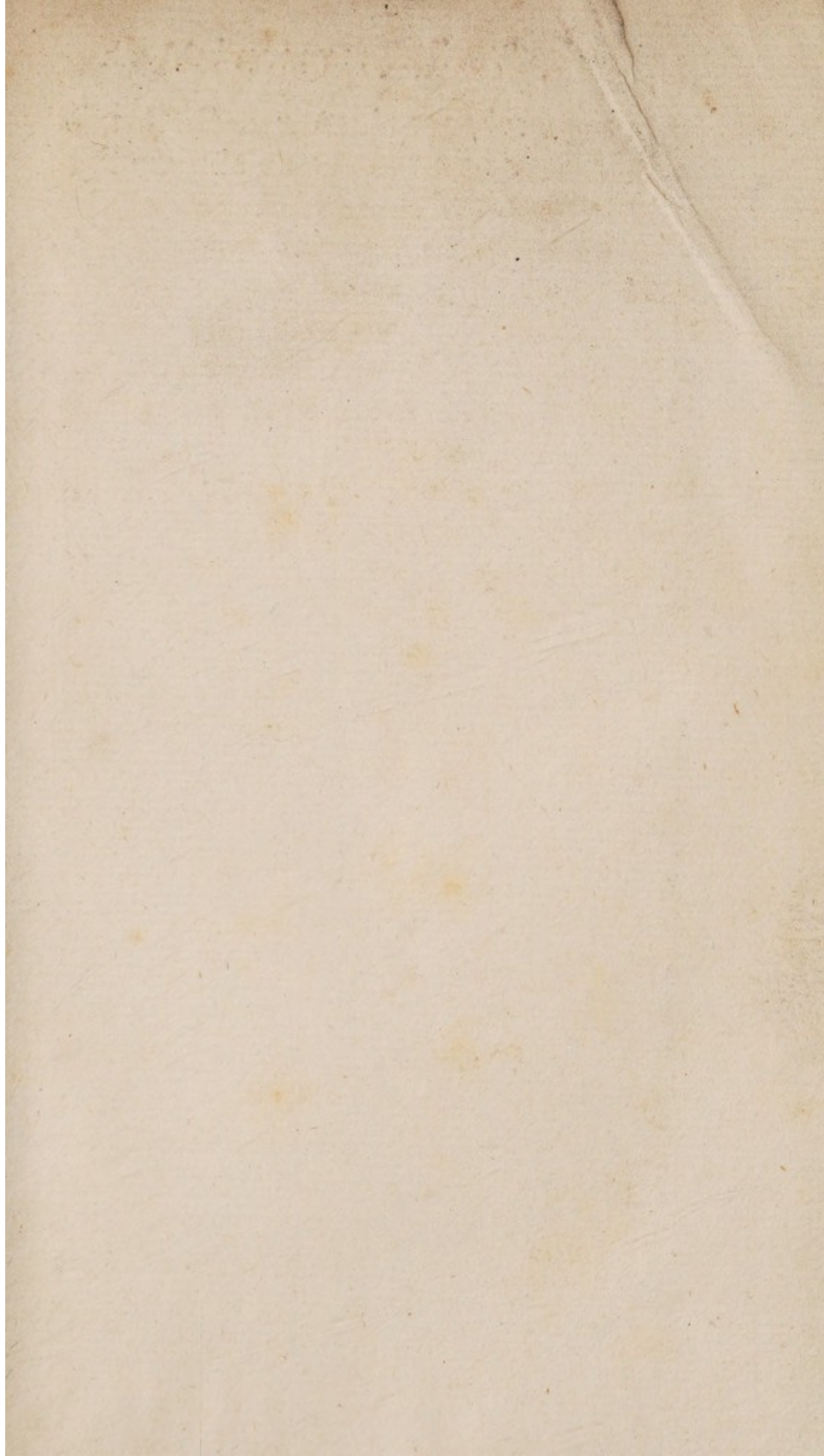
Dit is myne manier, van het poeijer en het decoctum in te geeven. Wat aanbelangt de pillen, dezelve worden voornaamelyk gebruikt in vlagen van graveel, verzelt van pyn in den rug en braking, en by persfingen van het water door eene verstopping in de waterpeezen. In deze gevallen moet de persoon om het uur dag en nacht, als hy wakker is, telkens vyf pillen gebruiken, tot dat de pyn gestilt is. Ook zullen zy, als tien of vyftien alle dagen daar van ingenomen worden, het formeeren van graveel en graveel-steenen in ligchaams gesteldheden, die dezelve onderhevig zyn, beletten.

J. STEPHENS.

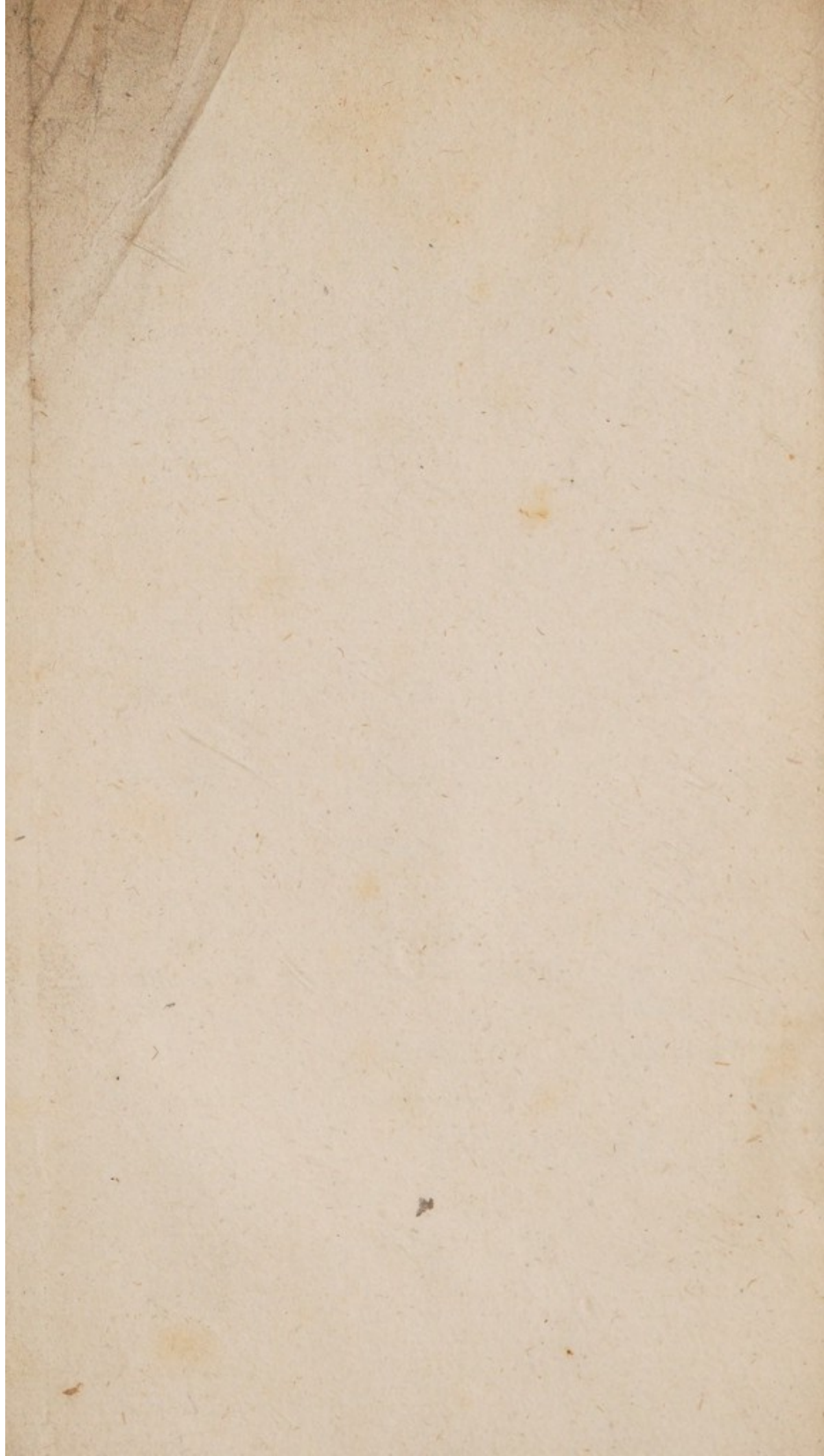
16 Juni 1739.

E I N D E.

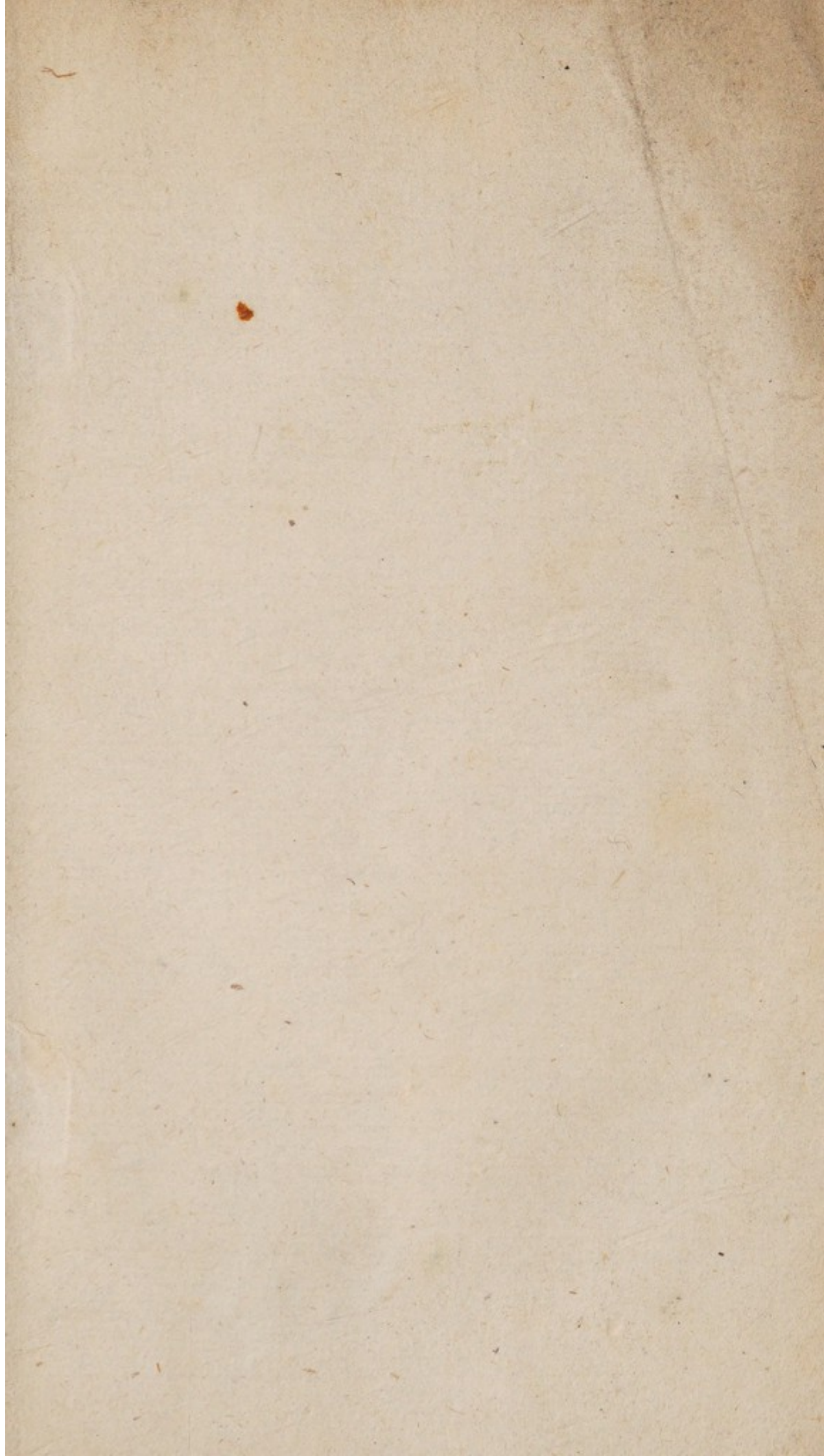

Kirkpatrick
Stephens
Med. Therap.

